Զ. ՏԱՐԻ 1630 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ՄԱՐԳԱՑ 4381 — Հ. Տ. 19 ՅՈՒՆԻՍ 1889 — Ն. Տ. 1 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 3 ԶԻԼԳԱՏԻ 1306 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐՈՂ Է ԻՐ ԵՒ ԻՍԿ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata]
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան	160
» » Վեցմսեայ »	80
» » Եռամսեայ »	40
Գաւառաց » Տարեկան »	200
» » Վեցամսեայ »	100
Օտար երկիրներու տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17 ՕՐԻՆԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պելկրատէ կը հեռագրուի առ Թայմս թէ Ֆրանսայ Եղբօր Կայսր ճառին Պուլկարիոյ վերաբերեալ հատուածը մեծապէս ուշադրութիւն կը դրաւէ։ Զի առաջին անգամն է որ աւստրեան Դահճաւոր մը մէջ գոհունակութիւն կ'արտայայտուի Պուլկարիոյ կացութեան համար։ Ֆրանսայ Եղբօր Կայսր այս յայտարարութեամբ պատասխանած կը համարուի Զարին հռչակաւոր յայտարարութեան Զեռնակրայի Իշխանին նկատմամբ։

Իտալիոյ կառավարական լրագիրք ևս մեծ կարեւորութիւն կուտան նոյն հատուածին, Պուլկարիոյ այժմեան իրաց վիճակին պաշտօնական ճանաչումը նկատելով զայն։

—Պելկրատէ, յունիս 24 թուով կը հեռագրուի նաեւ թէ Պ. Ռիսթիչի հիւանդութիւնն ա՛յնչափ ֆիզիքական որչափ դիւանագիտական պատճառներու և նկատումներու կը վերագրուի։ որովհետեւ առաջին Խնամակալը չուզեր ներկայ լինել Բրակոյեվաձի և Զիչայի արարողութեանց եւ հանդիսից։ Այդ հանդիսից մէջ անշուշտ համաներպական ոգւով ճառախօսութիւններ պիտի լինին, այսինքն հակաստրեան ցոյցեր, և գլխաւոր Խնամակալն, եթէ ներկայ լինի, չփոթիր մը մէջ պիտի գտնուի։

—Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ յարաբերութեանց ոչ-գոհացուցիչ կացութեան ապացոյց մը սա է թէ Ռուսիոյ դահաժառանգ կայսրորդին, որ յունիս 23է գիշերն Ցունտասանի թագաւորին և դահաժառանգին հետ Պերլին հասաւ, բնաւ կանգ չառաւ հոն՝ իւր յարգանքը մատուցանելու համար Վիլհէլմ Կայսր, այլ երկաթուղւոյ կայարանին մէջ ընթերցով, անմիջապէս ճամբայն շարունակեց դէպի Շեթուլթկարթ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Հռմ, 25 յունիս։— Պ. Բավալօթի որոշած էր հարցապնդում մ'ուղղել կառավարութեան՝ աւստրաւիտալեան վերջին դէպքերուն վրայ։ բայց Վիեննայի իտալեան դեսպանին զրկուած հրահանգաց նկատմամբ ի պաշտօնէ հաղորդուած տեղեկութեանց վրայ, այս ընդդիմադիր երեսփոխան հաւանեցաւ սպասել, և մինչեւ իսկ հեռացաւ Հռոմէ։—Երէկ Երեսփ. ժողովոյ մէջ տեղի ունեցած բանակռուոյ մը հետեւանօք, խօսք կայ մենամարտի մը երեսփոխան Պ. Իմպրիանիի և Պ. Թորաքայի միջեւ, Պ. Թորաքա պաշտպան է աւստրիական նիզակակցութեան, հետեւապէս Պ. Իմպրիանիի դաւանութեանց դէմ։ Ներկայ քաղաքականութիւն մը կը ջատագովէ, եւ արդէն քանիցս մենամարտած է Աւստրիոյ ձեռք մեացեալ Թրենթոյի և Թրիէսթէի իտալեան դաւառաց ազատման դատը ջատագովողներու հետ։ Երէկ Պ. Թորաքա կառավարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրեց Լուկոյի քաղաքապետին հակամիապետական մէկ նամակին վրայ, որ լրագրոյ մը մէջ հրատարակուած է։ «Մանիֆի դրած է ըրածնիդ», պոռաց Պ. Իմպրիանի իւր հակառակորդին երեսն ի վեր։ Ասի ծագեցաւ մենամարտի որոշումը։

—Թուրին, 25 յունիս։— Սէն Մարթէնի և Սոլֆերինոյի յաղթութեանց տարեդարձի հանդէսը սկսան երէկ ի Թուրին, և պիտի տեւէն մինչեւ ամսոյս 26ը։ Շատ մը զինուորական ընկերութիւնք և Իտալիոյ բոլոր քաղաքներ այս հանդիսից մէջ ներկայացուցիչներ ունին։ Երեսփոխան Պ. Թոմասո Վիլլա երէկ բանախօսութիւն մ'ընելով, պատմեց այն նշանաւոր ճակատամարտերն յորս Ֆրանսացիք և Իտալացիք դաշնակցաբար մարտնչեցան յանուն իտալեան ազատութեան ընդդէմ Աւստրիոյ։ Ատեանն օրհնեց այն միջոցին երբ ո՛և է անհամաձայնութիւն չի կար երկուց ազգաց մէջ, և ամէն Իտալացւոյ սիրաւոր երախտագիտութեամբ լի էին Ֆրանսայի համար։ «Կը փափաքէի որ այդ նշանաւոր ժամանակին յիշատակը կարենար զարթնուլ երկուց ժողովրդոյ սիրտին մէջ, դադար մը բերէր անոնց այժմեան վէճերուն և զանոնք վերստին միացնէր երկուքին բարօրութեան և աշխարհի խաղաղութեան համար։» «Կեցցէ՛ Ֆրանսա» աղաղակներով ողջունեցան Պ. Վիլլայի խօսքերը։ Պ. Քրիսպի նամակաւ ներողութիւն խնդրած էր ներկայ գտնուիլ չկարենալուն համար։ Հանդէսէն ետքն, հայկերոյթ մը տրուեցաւ, և այս առթիւ նոր բանախօսութիւնք եղան։ Երեկոյին Թուրինօ քաղաք լուսաղարդեցաւ, և Փօ գետին վրայ հրաձգութիւնք եղան։

ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ԺՈՂՈՎ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԲԱԼՆՈՒԻ ԿՈՄՍԻՆ

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Բալնաքի կոմս, Պատուիրակութեանց առջեւ պաշտպանելով իւր արտաքին աշխարհավարութիւն, ըսաւ։

«Ինձմէ յայտնութիւն մը չէք սպասեր անշուշտ։ Այնպիսի ժամանակի մը մէջ կ'ապրինք ուր լրագիրք շատ բան կը հրատարակեն, յաճախ վաւերական տրիւլներէ քաղելով, այնպէս որ՝ դիւաններ վրայ՝ լրագրատուած տեղեկութիւնք քաղաքական գործոց վիճակին ճշդիւրատութիւնն են։ Կը յուսամ թէ իմ խօսքերս տիրոջ երկիւղի տպաւորութիւնները մեղմացնելու արդիւնքը կ'ունենան։ Արդէն յայտարարուեցաւ թէ քաղաքական ընդհանուր կացութիւնը չէ փոխուած, և եթէ այսօր անատոյգ է իրաց վիճակն, անցեալ տարի ևս այնպէս էր։ Մեր համոզումն է թէ այժմ խաղաղութիւնն ի վտանգի չէ բնաւ, թէպէտ մեր պարտականութիւն է պատրաստ լինել ամէն լաւ կամ յոյսի փոփոխման։

«Վերջին ժամանակներս ամենէն աւելի ուշադրութիւն դրաւեցին մեր հարաւ-արեւելեան սահմանաց վրայ տեղի ունեցած դէպքերն, որք ներքին փոփոխութիւններ էին։ Ասոնց ըստ իս չապացոյց կարեւորութիւն կը տրուի։ Կ'ըսուի թէ Ռումանիոյ մէջ մեր շահուց վնասաբեր փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Իրողութիւնը սա է թէ ռումանն նախարարութիւն մը ինկաւ, որ աւելի քան տասն տարի հետ իշխանութեան վրայ էր, և որուն հետ բարեկամական յարաբերութիւններ կը տածէինք։ Որովհետեւ Ռումանիոյ այժմեան նախարարք այն տասն տարւոյ միջոցին բուռն ընդդիմութիւն մ'ընին օրուան վարչութեան, կը մնակարծուի թէ այս նոր նախարարութիւն թշնամի է Աւստրիոյ։ Սխալ եզրակացութիւն մ'է այս։ Ցայս վայր չենք կրնար ռուսաստէր նկատել Բաթարեթի նախարարութիւն, ինչպէս չեմք նկատեր Պրաթիանոյի վարչութիւնը։ Ռումանք տգորուած են հայրենասիրական զօրեղ զգացմամբ մը, յորմէ կը թելադրի ամեն ռուման քաղաքագէտ, և կը ջանայ ամեն բանէ դերի մեր դասել Ռումանիոյ շահերն։ Այս պատճառաւ ո՛չ նուազ գժուարութեանց բախած ենք Պրաթիանոյի և Ռոդեթթի-Բարրիի նախարարութեանց կողմէ, և նոյնը կրնայ պատահիլ այժմեան վարչութեան հետ, որ սակայն ցարդ թշնամութեան ո՛և է գործ ըրած չէ մեզ դէմ։ Կանխահաս է ուրեմն ըսել թէ ի Ռումանիա նախարարական փոփոխումը մեզ դէմ թշնամական քաղաքականութեան մը յաղթանակը կը նշանակէ։ Համոզուած եմ թէ Ռումանք իրենց ազգութիւնն և անկախութիւնն այնչափ կը սիրեն որ առանց պատճառի թեթեւապէս չպիտի վտանգեն զայն։

«Նոյնը կ'ըսեմ Սերպիոյ նկատմամբ ևս։ Մեր հասարակութիւն շատ կ'ընդբաղի հարաւային սլաւ Պետութեանց գործով, որոց առանձնայատկութիւններն ալ ի ճանչուած չեն և չիտակ չեն դատուիր։ Պէտք է այս Պետութեանց տալ գործողութեան բաւական ազատութիւն, որպէս զի չարժին, գործեն, իրենց հաւասարակշռութիւնը գտնեն, և ի վերջոյ ձեռք բերեն ինչ որ կորուսած են։ Ի Սերպիա, իշխանութիւնն որ ցարդ կը կառավարէր յանձին Միլան թագաւորի՝ յանկարծ անհետացաւ սորա շրաժարմամբ, և նոյն պատճառն կուսակցական կատաղեալ փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Այս պարագայից մէջ բնական է որ երկար ժամանակէ հետէ զսպեալ քաղաքական և ուրիշ կրից բորբոքում մը տեղի ունեցաւ։ Բայց կանխահաս է եզրակացնել թէ Սերպիոյ այս դրդռեալ վիճակին մէջ պիտի մնան, և պիտի փորձեն կամ կարող պիտի լինին իրագործել ինչ ինչ երեւակայական խորհուրդներ որք ի վերին երեսս կ'երեւին այսօր։ Մեծ Տէրութեան մը փայլուչ հանդարտութեամբ, որ զբրաց Պետութեան դիտակցութենէ կը բխի, և դրացի Պետութեանց ներքին գործերուն չմիջամտելու սկզբամբ, պէտք է պահենք պաշտանեան ժողովրդոց նկատմամբ մեր ցարդ հետեւած քաղաքականութիւնն, և ցորչափ ապացոյց չունինք անոնց թշնամութեան, բարեկամաբար վարուինք իրենց հետ։ Երբ՝ մեր բարեացակամութեան հակառակ՝ մեր պահանջած երաշխաւորութիւնք չարուին, դիտենք ինչ որ ընել պէտք է ի պաշտպանութիւն մեր շահուց։

«Այս մտօք, սիրալիր բարեհաճութեամբ ընդունեցինք Սերպիոյ Խնամակալաց հաւատարիմն, որոց յանձնուած էր Միլան Թագաւոր Ալէքսանդր թագաւորին պաշտպանութիւնն, և թէպէտ ապագային կը մնայ ցուցնել թէ Խնամակալք իրենց իշխանութիւնը Սերպիոյ խաղաղ զարգացման նպաստաւոր կերպիւ մը ի գործ կը դնե՞ն, բայց ես տակաւին խորհուրդ կուտամ նոր զաւակիա աչքով դիտել Սերպիոյ դէպ դքերը։ Սերպիա իւր տրամադրութեան ներքեւ բաւական միջոց չունի թշնամական նպատակներու համար, որոց ազակցելու տրամադիր չեն իւր դրացիք։ Զեմ հաւնիր ուրեմն թէ ինչպէս Սերպիա յիմար յանդգնութեամբ կարենայ բան մ'ընել։ Բայց եթէ փոքր մը լինի թշնամական յուզում մը յարուցանելու մեզ դէմ, մեր պարտականութիւն պիտի լինի ինքնապաշտպանութիւն։ Առ այժմ չենք հրաժարիր այն յոյսէն թէ սերպ Կառավարութիւնն և Խնամակալութիւնը պիտի գործեն այն սահմանաց մէջ յորս կարելի է մեր բարեկամական յարաբերութեանց շարունակումն այդ երկրի հետ։

«Տիրող անհանգստութեան ճշմարիտ պատճառներն այլուր պէտք է փնտռենք։ Ժողովրդոց սմանց մէջ դժգոհութիւն կ'արտայայտուի Եւրոպիոյ այժմեան հաստատեալ օրինական վիճակին դէմ։ մտայածին դանդաւաններ թաքուն գիտմամբ մը ա՛յն աստիճան տպաւորուած են ժողովրդոց մտքին վրայ որ ասոնք դրդռեալ վիճակի մը մէջ կը մնան։ Խնդրոց ներքեւ չի կրնար ձգուիլ Վեհապետաց խաղաղասիրութիւնը։ Նոյնը կրնամ ըսել նաեւ Կառավարութեանց նկատմամբ։ զի պատերազմ մը այնչափ մեծ համեմատութիւններ կրնայ ստանալ որ ո՛չ ոք կը համարձակի խաղաղութիւնը վրդովելու պատասխանատուութիւնն ստանձնելու։ Խնդիր չի վերցներ նաեւ թէ Աւստրիա-Հունգարիա պատերազմասէր դիտումներ չի տածեր, չուզեր խանդարել միջազգային օրինօք (դաշնագրոյք) հաստատեալ այժմեան կացութիւնն, յորմէ գոհ է, և ոչ ևիցէ ուղղութեամբ ծաւալման փառասիրութիւն չունի։ Ուրեմն, պատասխանատուութիւնն Աւստրիոյ վրայ չի կրնար իյնալ եթէ խաղաղութիւնը վտանգի։ Մեր դաշնակցաց հետ միաբանութեամբ, պիտի ընենք ինչ որ կրնանք՝ ի պահպանութիւն խաղաղութեան։

«Գերմանիոյ հետ մեր յարաբերութիւնք ա՛յնչափ մտերմական են և վերջին տասն տարւոյ միջոցին ա՛յնչափ ամբարտաւանութեան որ ամէն կասկածէ դեր ի վեր են, և անոնց նկատմամբ նոր հաւատաւիք տալու պէտք չունիմ։ Ի մեծոյ երկրին Կայսերք պիտի տեսակցին, և ի նորոյ պիտի զօրանան խաղաղութեան կապերն որք կան իրենց միջեւ։

«Իտալիոյ հետ մեր յարաբերութեանց գալով, Գերմանիոյ հետ մեր յարաբերութեանց հաւասար հիման վրայ են անոնք ևս։ Իրաւ է որ մեր և Իտալիոյ միջեւ չկան այն պատմական կապեր զորս ունինք Գերմանիոյ հետ։ Հին վէճեր որք դեռ չեն մոռցուած ժողովրդեան մէջ՝ կ'արծարծուին ի ձեռն թշնամի կուսակցութեան մը, զմեզ միացնող կապերը խանգարելու դիտմամբ։ Սակայն և այնպէս համոզեալ եմ թէ այդ թշնամական յուզումն ևս ժամանակ անցնելով իւր այժը պիտի կորուսանէ, և ապահով եմ թէ Իտալիա նոյնչափ վստահելի դաշնակից մ'է մեզ որչափ մեք ենք Իտալիոյ։

«Ց'Արեւելս մեր քաղաքականութիւն այնչափ ուղիղ է և անշահախնդիր, որ երաց օրինական վիճակին պահպանման ի նպաստ գործելով, զուրկ չպիտի մնան մեզ հետ նոյն կացութեան մէջ գտնուող Տէրութեանց աջակցութենէն։

«Թիւրիմացութեան առիթ չտալու համար կը փութամ յայտնել թէ մտնաւորապէս յիշած Տէրութիւններէս զատ, ուրիշ ամէն Տէրութեանց հետ ևս բարեկամական և օրինաւոր վիճակի մէջ են մեր յարաբերութիւնք, և հետեւապէս Ռուսիոյ հետ ևս բարեկամական յարաբերութիւններ կը տածենք։»

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Լոնդոն, 26 յունիս, —Եգիպտոսի Առանձնաշնորհեալ Պարտուց տակոսին զեղչման դէմ Ֆրանսական կառավարութեան ծանուցագրոյն կարեւորութիւն չի տար անգլիական նախարարական մամուլը։ Լոնտոնի կառավարութիւնը պիտի յայտարարէ եղեր թէ Անգլիա իւր զօրքը պիտի քաշէ Եգիպտոսէն՝ երբին պայմաններն առ այս թոյլ տալուն պէս։

—Նախարարապետ Պ. Թիռառ և պատերազմական Նախարար Պ. տը Ֆրէյսինէ հարկ համարեցան երեսփ. ժողովոյ յանձնախմբին դիմել, և սոսկմամբ խնդրել որ ընդունուին զինուորական օրինագծին մէջ Ծերակոյտին մուծած բարեփոխմունք, որպէս զի զինուորական նոր օրէնքը վերջապէս քաւէարկուի։ Զիշանելով այս թախանձանաց, յանձնաժողովը վեցի դէմ 12 քուէով հաւանեցաւ յիշեալ բարեփոխմանց։ Հետեւապէս, կղերականներու աջակերտք միայն 12 ամուսան զինուորական ծառայութիւն պիտի կրեն։

—Վիեննա, 26։—Մաճառ պատուիրակութեան նաւային մասնախումբն անփոփոխ ընդունեց Աւստրիոյ-Հունգարիոյ նաւատորմին վերաբերեալ տարեկան վարկը։

—Մարիէթ, 26։— Երեսփ. ժողովոյն մէջ հանրապետական երեսփոխան մը առաջարկած լինելով որ Միայուն բանակը 60,000 զօրքէ աւելի չլինի, պատերազմական նախարարն յայտարարեց թէ Սպանիա ստուար բանակի մը պէտք ունի։ զի, իբրեւ ուշադիր դիտող, պարտի դիտել դէպքերն, առանց վնաս յարուցանելու ո՛չ մէկ Տէրութեան հետ։ Ստուար մեծամասնութեամբ մերժուեցաւ հանրապետական երեսփոխանին առաջարկը։

—Սոֆիա, 27։—Պուլկարի ֆրանսերէն կէս-պաշտօնական թերթը, Ֆրանսայ Եղբօր Կայսր ճառին վրայ խօսելով, կ'ըսէ։ «Մինչ Նեվայի ափանց վրայ շարունակ կը զրպարտեն զմեզ, Դանուբի վրայ օգոստոսաւոր ձայն մը կը բարձրանայ, որ ինքզինք քաղաքակրթութեան արժանի հանդիսացնելու համար Պուլկարիոյ ըրած ջանքերը կը խոստովանի։ Կայսեր բարեացակամ խօսքերն անջինկ տառերով պիտի դրոշմուին Պուլկարիոյ պատմութեան մէջ։»

—Թրէբիզոն, 27։— Խարբերդ և Կարիճայի մէջ, գաւառային երեսփոխանաց ընտրութիւնք նպաստաւոր եղան սլաւ ընտրելիներուն։

—Հռմ, 27։— Արեւմտեան (Ֆրանսական) սահմանաց վրայ ամրութեանց շինութիւնք փութոյ պնդութեամբ յառաջ կը տարուին։ Ռոշիամբոյեի զինուորական ուղղին շինուելու վրայ է։ Ամրաչէն զօրաց գումարտակ մը ի Լոզա կը գտնուի՝ Տորայի աջ և ձախ եզերաց վրայ բերդեր կառուցանելու համար։

—Հռմպուրկ, 26։— Պերլինէ ուշագրաւ թղթակցութիւն մը զոր կը հրատարակէ Հռմպուրկէր Նաչրիխտեն՝ սա խնդիրը կը յուզէ թէ Գերմանիա ո՛և է շահ ունի՞ Զուլիցերիոյ չէզոքութենէն, և ընդհակառակն նախամեծար չէ՞ որ Զուլիցերիոյ այլ և այլ մասերը՝ խօսուած լեզուաց համեմատ՝ բաժնուին շրջակայ ազգութեանց մէջ։ Զուլիցերիա բաւական զօրաւոր չէ խափանելու համար Ֆրանսայեաց յառաջխաղացութիւնը դէպ ի Գերմանիա զուլիցերեան հողէն։ Զուլիցերիոյ իտալեան գաւառաց Իտալիոյ թողմամբ փոխարինութիւն մը կը լինի Սավոյայի և Նիսսայի իտալեան գաւառաց Ֆրանսայի անցնելուն, և Երբեակ նիզակակցութեան կողմէ գոհացում մը կը տրուի Իտալիոյ։ Ֆրանսա ալ, ստանալով Զուլիցերիոյ արեւմտեան ֆրանսախօս գաւառներն, որք իրեն մտնաւորապէս սիրելի պէտք է լինին Վոլթէռի և Ռուսոյի յիշատակաց բերմամբ (որք հոն բնակած են), թերեւս փոխարինութիւն մը գտնէ Այզաս Լոռէնի կորստեան դէմ։

—Շահին ուղեւորութեան առթիւ նորագոյն լուրը, զոր Թայմսին Պրուսէլի թղթակիցը կը հաղորդէ, սա է թէ պարսկի վիհապետին բուն նպատակն է եղեր մինչ տալ Անգլիոյ և Ռուսիոյ

—)(13)—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻ

ՕԳՈՒԱՎ ՖԷՕՅԵԷ

ԱՆԴՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱԶՆՈՒՅԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մնաց որ, դքսուհւոյն սովորութիւնն էր հետաքրքրական և երբեմն անսորհուրդ նայուածքներ նետել իր ծանօթ մանկամարդ կանանց ամուսնական մտերմութեան վրայ։ Բոլոր ամուսիններն, ի բաց առեալ իրը, մասնաւոր շահեկանութեան առարկայ էին իրեն համար։ Հետաքրքիր էր նոցա վարուելու եղանակին, լեզուին, առտընին կենաց մէջ ունեցած վարմունքին, և ապա մտքովը բաղդատութիւններ կը հաստատէր, յորս տարակուսական է թէ գուբան առաւելութիւն ստանար։ Իրաւ է որ դուքսը կը շարունակէր անողոքաբար ծաղրել նորա վիպական մենամարտութիւններն և խիզախ երազախոհութիւնները, մոռնալով թէ հիւանդ մը կը նեղացնեն՝ նորա հիւանդութեան լրջութիւնն հերքելով, և թէ այս բանս մեռնելու փորձութիւնը կուտայ նմա։

Դքսուհին, անշուշտ իր ամուսնոյն նիւթականութեան և մասնաւորապէս նորա գերբնակիր ախորժակին դէմ բողոքելու համար, շատ քիչ ուտել կը կեղծէր։ յօժարակամ կ'ուզէր հաւատացնել թէ գերեթէ միմայն ծաղիկներով և պտուղներով կը սնանէր։ օրն ի բուն կը խածատէր վարդի թերթեր և եղրևանիի ծաղիկներ։ պտուղներուն մէջ ալ, ամէնէն հաղուագիւտները կը սիրէր։ ամէն եղանակի մէջ, անանասներ ունէր իր ջերմանոցին մէջ։ իր ձեռքով բարակ չերեսերու կը բաժնէր զայն, և անոնցմէ միշտ ապցաններ ունէր իր քովը, ջահակալի մը վրայ։ Դուքսն, իր զուարթ կոչտութեամբ, կը պնդէր թէ դքսուհին գիշերը կը յառնէր, արարական պատմութեանց գիշերոյին սգիներուն պէս, թէ անգամ մը հետաքրքրութեամբ նորա ետեւէն գնացած էր, և թէ տեսած էր գնա տեղանի մը առջեւ նստած, ճաղարի խոշոր կարկանդակի մը և խոզի ապուխտի հանդէպ։

—Այնչափ բան կերաւ, կը յարէր դուքսն, որ ես իսկ վախցայ։։։

Այժէն երեքշաբթի կը պարէին դքսուհւոյն տունն, և տիկին տը Ռիսա բնակնարար միշտ կը յաճախէր անդ։—Իրիկուն մը, կամ մանաւանդ առաւօտ մը, յանկուն երկարագեալ ֆոռէյեռի մը վայելից մէջ ինքզինքը մոռցած տատն, տիկին տը Շեէլ՝ որ կը քաջուէր կ'երթար, նորա մօտէն անցած տատնը ուսին վերուէն ըսաւ։

—Երբ ամուսինդ տեսնել ուզես, սիրելիս, ջերմանոցին մէջ պիտի գտնես զինքը Սապինի հետ։

Տիկին տը Շէլ այս բարեացակամ զգուշացման հետ ժպիտ մը ունէր, որ բնաւ ժպիտի հանգամանք չէր կրեր եւ որ չվրիպեցաւ տիկին տը Ռիսայի ուշադրութենէն։ Ակնարկով մը սակայն շնորհակալ եղաւ եւ շարունակեց պարել մինչեւ որ տեսաւ նորա անհետանալը։ Ցետոյ, յոգնութիւնն պատրուակելով, յանկարծական խոնարհութիւն մը ըրաւ իր պարակցին և անփոյթ դէմքով հեռացաւ։

Անցաւ երկու երեք սրահներէ որք յայնժամ գրեթէ թափուր էին, եւ ընդհուպ հասաւ ապակիի մը առջեւ որուն մէջէն կ'երեւէր ջերմանոցին ներքնակողմը։ Մանկամարդ կինը նայուածքը խորասուզեց օտարաշխարհիկ մեծ տերեւներուն մէջէն, որոցմով ջերմանոցն հովանաւորեալ էր սքանչելապէս, և ցուրտ զգայնութիւն մը անցաւ յանկարծուստ իր երակներէն։ Իր տեսածը սակայն պատասխոր բան մը չունէր։ իր ամուսինն հանդարտութեամբ նստած էր գանաբէի մը վրայ դքսուհւոյն մօտ, եւ մեղմաձայն կը խօսակցէին միմեանց։ Իրենց խօսակցութիւնն իսկ շատ ոգեւորեալ չէր։ դադարներ եւ լռութիւններ կային։ մերթ ընդ մերթ, դքսուհին կը փրցներ մեխակի շիւղեր որք թարշամած էին իր լանջքին վրայ երեկոյթի միջոցին եւ կ'ուտէր զայնս։ միայն թէ։ ժամանակ առ ժամանակ, անոնցմէ մէկ քանին կը նետէր Պ. տը Ռիսայի, որ նոյնպէս շատ համ գտնել կը թուէր անոնց մէջ։—Ցայնժամ աւելի էական բանի մը անցնելով, դքսուհին ճարտանական պատասխանի մը մէջէն առաւ իր սիրական անանասներէն չերտ մը եւ իր սպիտակ առամանց տակ դրաւ զայնս։ բայց կէսը միայն կերաւ, եւ, վայրկեան մը վարանելէ յետոյ, որու միջոցին Պ. տը Ռիսա կը մտնէր հաւանօրէն շատ պերճախօս քանի մը բառեր, միւս կէսը թողուց նմա։

Տիկին տը Ռիսա, տեսնելով այս բանաստեղծական ճաշին հետեւած վրդովալի յառաջդիմութիւնը, անօգուտ համարեց ապասել երրորդ ապսին։ Ջերմանոցին մէջ մտաւ ադմուկով։

—Ա՜հ, դուք հոս էք, ըսաւ։ Է՛հ, կուգա՞ք։

—Ինչպէ՞ս, արդէ՞ն, ըսաւ խնդալով Լիոնէլ որ ոտք ելած էր փութանակի։ բայց հապա ժամ երեքն է, սիրելիս։։։ կը զարմացնէք զիս։

Մանկամարդ կինն ընդունեց կամ մանաւանդ կրեց դքսուհւոյն հրաժեշտի համբոյրն, և մեկնեցան։

Հապա կառքին մէջ էին, տիկին տը Ռիսա խոր քնով քնացաւ անկիւնն մը, և Լիոնէլ թեթեւացաւ այն երկիւղներէն զորս իր վրդովեալ խիղճը կը թելադրէր իրեն։

Երբ ապարանքն հասան, պիտի բաժնուէր իր կնոջմէն՝ զնա առաջնորդելէ ետք մինչեւ իր սենեկին առջեւ գտնուող առանձնոցն, երբ մանկամարդ կինն նորա երկու ձեռներէն բռնեց սասկալեթամբ, աչերուն մէջ նայեցաւ շեշտակի և հատիրատեալ ձայնով մը ըսաւ։

—Այնչա՞փ վիշտ ունիմ։։։

Ցետոյ թիկնաթոռի մը վրայ նստաւ և սկսաւ դառնապէս հեծեծել, թաշկինակին ժանեակը խածատելով։

Այս վշտագին պայթումն այնչափ յանկարծական եղած էր, որ Պ. տը Ռիսա նախ շուարած մնաց։ Այլ ընդհուպ տէր ելնելով իր անձին, կնոջը մօտեցաւ եւ ա-թոռակի մը վրայ նստելով նորա ոտից տակ։

—Տեսնենք, Մաւի, ըսաւ սիրալիր շնորհով, ի՞նչ կայ, սիրելիս։

Եւ, ըստ որում յուսահատութեան նոր տագնապներով կը պատասխանէր նա։

—Օ՜հ, Տէ՛ր Աստուած, շարունակեց, հասկցայ թէ ի՞նչ է։ դքսուհւոյն մեխակները ուզելս տեսար էք։։։ Այս է պատճառն, այնպէս չէ՞։

Ծաղկահատակ կինը ջանաց պատասխանել արցունքներուն մէջէն։

—Հապա անանա՛ս, ըսաւ։

Այն պատայդ չէ՞ան, որով իր կինն արատանեց այս բաները, ժպիտ մը յառաջ բերաւ Պ. տը Ռիսայի չբթանց վրայ։

—Անանասն ալ, ըսաւ։ ուրեմն ամէն բան կատարեալ է։

—Իմ դժբաղդութի՛ւնս կատարեալ է, ըսաւ մանկամարդ կինը սարսռեցեալ։

—Այդ տեսակ բան մը մտքերնուդ մի՛ անցունէք, սիրուհիկս, յարեց Լիոնէլ։ դուք այնչափ խոհեմ էք որ այսքան կարեւորութիւն տալու չէք նմանօրինակ չնչին բաներու։։։ Լաւ գիտէք թէ ադամք նըշանակութիւն չունին։։։ մանաւանդ ձեր ազգականուհւոյն նման անձի մը հետ, որ պարզապէս ոգի մըն է, եւ որ ծաղկանց լեզուով կը շատանայ։

—Պատուղներո՞ւն ալ, ըսաւ տիկին տը Ռիսա, որ մեծիմ էր հանդարտէր։

—Պատուղներուն ալ, եթէ կ'ուզէք։։ Զկարծէք թէ կ'ուզեմ արդարացնել զինքը։ Այդ տեսակ պչրողութիւններն ապաշնորհ չեն։։։ Մեծ սքեսալ մը ըրաւ այդ համարձակութիւնն ուենենալով, և ես ալ համակերպելով։ Բայց վերջապէս, սիրելիս, ի՞նչ է այս պատմութեան բարոյականը։

—Անկեղծութեամբ խօսելով, ես ոչոր բարոյական չեմ տեսներ, ըսաւ տիկին տը Ռիսա։

—Է՛հ, սիրելիս, թողէք որ ցոյց տամ ձեզ, ըսաւ Լիոնէլ ոտք ելնելով՝ աւելի լաւ պարզելու համար իր պերճախօսութիւնը։ Շատ կը սիրէք ընկերութիւնները։ ձեր կեանքն, հետեւաբար եւ իմս, մշտատեւ պարահանդէս մըն է։ Զմեռը Բարիզ կը պարէք, տարան՝ ջուրերը, աշնան՝ գիւղը։։։ Այս բանին մէջ չարիք մը չէք տեսներ, եւ պատուաբեր է այս ձեզ համար։ բայց հաւատացէք փորձառութեանս, եթէ մարդ պարելու համար միայն ընկերութեանց մէջ երթար, քաներկու տարեկանէն անդին ոչ ոք պիտի երթար, գպրոցականաց համար միայն պարահանդէսներ պիտի ըլլային, սրահները պիտի փակուէին։ աշխարհային կեանքը գժբաղդաբար ուրիշ տեսակ հրապոյր մը ունի։ ընկերութիւնն իրօք ուրիշ բան մը չէ բայց եթէ կնահաճոյութեան առեւտուր մը, և այդ է իր գոյութեան ճշմարիտ պատճառը։ Պարն իսկ յաճախ պարզուակ մը և առիթ մըն է առաւելապէս։ Ինչ որ այրերն անդ կը փնտռեն միշտ և կանայք ալ սիրայօժար, որոնք չեն կրն

նախանձընդդէմ մրցման ի Պարկաստան։

ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ԺՈՂՈՎ

Վիէննա, 28 յունիս։ — Քանոքի կոմս յայտարարեց մաճառ Պատուիրակութեան ժողովոյն մէջ թէ Աւստրիա պալքանեան թերակղզւոյ մէջ լուսագոյն դիրք մ'ունի այժմ քան Պերլինի Դաշնագրոյն կնքուելն յառաջ։ Հերքեց վերջերս տարածուած զրոյցը թէ Ռուսիոյ և Սերպիոյ միջև մասնաւոր դաշնագիր մը կնքուեր է։ Հաւաստեց թէ Պուլկարք պէտք եղած ճրիւք օժտուած լինելով. պիտի յաջողին արդի կացութեան դժուարութեանց դիմագրաւել իրենց հաստատամտութեամբ։

— —

ՍԵՐԲԻԱ

Պելկրատ, 28։ — Միլան Ա։ ցաւ յայտնեց որ չպիտի կրնայ ներկայ գտնուիլ Ալեքսանդր թագաւորին թագադրութեան։

ԱՋԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՇԱՀԱՄԵԱՆ ՆՈՒԱԳՀԱՆԳԷՍ

Օրուան առիւծը, երէկ, Պ։ Շահլամեանն էր։

Բերայի Նոր Թատրոնի ձեղունն երբեք թնդացած չէր թէնորի այնչափ առոյգ ու այնչափ կորովի ձայնով, ու միւս կողմէ սրահին մէջ չատ քիչ անգամ ոգեւորութիւնն հասած էր այն աստիճանին որ խանդավառ խելայղութիւն կը դառնայ։ Յաջողութիւնը կատարեալ եղաւ։

Հակառակ օդին փոփոխականութեան, որ, առաւօտէն ի վեր, ցոյց կուտար մեզ մերթ իր զուարթ երեսն լուսնիւթի, ու մերթ ալ անձրեւոտ երեսն մռայլամած, բազմութիւնը լցուցած էր բոլանդակ սրահն, օթեակներն, ու վերնասունը։ Օթեակներուն մէջ միայն, տեղ տեղ ցաւալի պակասներ կը տեսնուէին։ Բոլոր ներկայք հայ էին գրեթէ։ օտարազգիներ ալ կային։

Նուագահանդէսն սկսաւ հայ երգով մը, Պարոնբէկեանի Հ—ղոր Եբեդով։ Պ։ Շահլամեան այդ առաջին վայրկեանէն կը գրաւէ հանդիսականաց համակրանքն։ Հոն կազնած է, իր կովկասեան յաղթ հասակով, լանջաբեռ կուրծքով, կորովի դիմագծութեամբ, հնչ ու խրոխտ միանգամայն։ Ալ երգելէն յետոյ մնաւանդ, այդ արտաքին գիծերուն կ'աճի կը սաստկանայ։ Զայնը, մերթ լայն յարդահոսան, մերթ հեզիկ քաղցրամիջիկ, առիւծի մռնչիւններ ու սոխակի ճիչիւններ ունի փոփոխակի։ Երբ բարձրագոյն խաղերուն կը հասնի, այն տաեն մանաւանդ տպաւորութիւնը դերազանց է։ Հիացմամբ կը դիտես այդ պարթեւեան կուրծքն, որ անայլայլակ վստահութեամբ կ'արձակէ այնպիսի շնչաւոր օրգ հղօրութեան ներքեւ կ'ընկճուն դիզ։ Ցայտագրին բոլոր երգերը մէկ մէկ յաջողութիւն կը լինին հայ երգչին համար։ իր մուտքը որատպին ծափերով կ'ընդունուի, և իր մեկնելէն վերջն ալ սրահը դատ ծափեր յետոյ կը կոչուն զնէն ու կրկնել կուտան երգը։ Վերջին երգէն յետոյ, Բոչուկեանի Աստուած Ներ վէպերդն, յորում Պ։ Շահլամեան առիթ ունեցաւ պարզելու իր երանգաւոր ձայնին բոլոր ծաւալը, ամէն կողմ, ծափահարութեանց ուռանդնոյցդ ժիրին մէջ, սկսաւ լսուիլ «Ծիծեռնակ, ծիծեռնակ։» և մինչ Պ։ Շահլամեան ներքը կը փնտռէր հայերէն նոթերը, ամբողջ հինգ վայրկեան սրահն մնասելի ոգեւորութեամբ առլցեալ, համակրութեան ամէնէն խանդավառ ցոյցն ըրաւ հայ երգչին։ Պ։ Շահլամեանց երգեց ժողովրդական երգ մը, Աէր ն՚ոնկ, արևելեան սիրուն եղանակով, և յետոյ Մ՚ինչ՚ն՚ էր, ու եթէ ինք չյուզեցաւ երգելէ, մեր ձեռները ջախջախուեցան ծափահարելէ։ — Ծանրութիւնը նուիրուեցաւ Պ։ Շահլամեանի, և մասնաւորապէս վերջին պահ մը ինչ ընկերութեան անդամց կողմէ։

Արուեստագէտը, որը ներկայ էին անդ, հաստատեցին ինչ որ լսուած էր և գրուած Պ։ Շահլամեանցի ձայնին վրայ։ Երկնաւոր ձիրք մը է այն, որ քիչերու տրուած է։ Խաղալիան գեղեցիկ զարչանաման զարչանքներէն մին, որ ներկայ էր անդ, կ'ըսէր թէ այդ ձայնը տարին 500,000 ֆրանք կը բերէ ի Բարիզ, և թէ հայ երգիչն իր կոկորդին մէջ ունի Թամպէրլիքի համբաւաւոր էր՚ ալ ֆ՚որ՚ոն՚ը զոր արուեստական կրթութիւնը թոյլ պիտի տայ իրեն արձակել իր կուրծքէն դուրս։ Նոյն կարծիքը կը յայտնեն և այլ արուեստագէտք։

Նուագահանդէսին մասնակցողաց մէջ, Նորա փայլն աւելցուցին Վահրամ էֆ։ Սըվաճեան որ իր հեղինակած Վ՚ալ Օ՚ԷՆ՚ը նուագեց մեծ ճարտարութեամբ, և, ապա, հաստատակամութեան ջերմ ծափահարութեանց վրայ, Նուագերի Լէյբրինթոն։ Երիտասարդ երգահանն աշակերտ է Վիեննայի Եղանաժշտանոցին, ուր փայլուն ապագայ կը գուշակուի իրեն։ — Հոգոցեան էֆ։ Ջուլթակի վրայ ածեց երկու կտոր, Պերիօի Մեն ոչ Պ՚ոլ՚ն և Գ՚ոնդ՚ոլ՚ա, Ջուլթակէն հանելով իր ամենէն սնուցչ ու ազնիւն հրապուրիչ ձայներն, և, թէպէ

արուեստասէր, շատ արուեստագէտներէ աւելի լաւ նուագելով։ — և Օգոստինոսեան էֆ։, որ դերազանց ճարտարութեամբ և արուեստով լսելի ընել կուտայ իր գործիքին մեծածաւալ ձայնն, և որ Պ։ Շահլամեանցի հետ երգած duo-ին մէջ մանաւանդ մեծ յաջողութիւն ունեցաւ։ Երեք արուեստասէրք ալ ջերմագին ծափահարուեցան։

Մասնաւոր շնորհակալութեան արժանի է Աստուած Ցակոբ էֆէնտի, որ անհանգիստ կերպով ընկերացաւ դաշնամուրին վրայ ամէն երգիչներուն ու նուագողներուն։

Իսկ Քնար ընկերութեան համար, որ կազմակերպող եղած էր այս հանդիսին, խնդակցութեան խօսքեր ուղղենք միայն։ Առանց կարգադիր Մասնախմբի, — և, մեր մէջ, անօրինակ բան մը կը դառնայ այս հետզհետէ, ուր ամենափոքր հանդիսի համար այդ օրինակ մարմիններ կը կազմուին, — հանդիսին արքան լաւ կազմակերպութիւնն ակներեւ ապացոյց մին է ընկերութեան բարւոք վարչութեան։ Երկրորդ անգամ է որ կը լսենք հրապարակաւ Քնարի անդամներն, և ընկերութեան յառաջդիմութեան վրայ ամէնուն ուրախութիւնն հեռզհետէ կ'աւելնայ։

Գոհութեամբ կը յարգենք թէ Պ։ Շահլամեան նուագահանդիսի հասոյթին հարիւրին քառասունը Քնարի արքամագրութեան ներքեւ դրած է, Նորա անդամներէն միայն յեւրոպա ուղեւորութեան և երաժշտական արհեստին ուսումնասիրութեան ծախսին հոգալու համար, և մասամբ ալ Բերայի աղքատաց։

Եւ հիմա, Պ։ Շահլամեան կ'երթայ յեւրոպա, կատարելագործելու իր արուեստն և մշակելու այն շնորհը զոր բնութիւնը տուած է իրեն։ Կաւկասի Հայոց համակրութեան հետ, մեր սմենուս ալ ջերմ հմանկրանքը կը տանի իր հետ, և երբ երկու տարիէն դառնայ ի Ռուսասան և Կ։ Պոլսէն անցնի, մեր սրտերը նորէն նոյն եռանդեամբ պիտի յարին իր ձայնին ելեւէջներուն։

ՍԱՀԱԿԵԱՆՑ ՀԱՆԴԷՍԸ

Ս։ Սահակեան Սանուց Ընկերութեան կոչմանէ կազմակերպուած դաշտային հանդէսը տեղի ունեցաւ երէկ Ազգ։ Հիւանդանոցի պարտէզին մէջ։ Կարգադիր մասնախմբին ամէն ջանք ի գործ դրած էր հանդէսը անցեալ տարիներէ աւելի չքեղ յարդարելու, սակայն շաբաթի առաւօտու եւ երեկոյեան տեղատարափ անձրեւները, և նոյն իսկ կիրակի առաւօտուն ամպամած և անձրեւոտ օդ, քաջալերիչ չէին ժողովրդեան դաշտային հանդիսի մը մասնակցելու։

Ճաշը սկսաւ ժամը 5½-ին նախագահութեամբ Գեր։ Օրմանեան Սրբազանի, որոյ աջ եւ ձախ կողմը բազմած էին Սամաթիոյ քարոզիչ Արժ։ վարդապետն և Սամաթիոյ ոստիկանութեան հաղարապետ Նուրի էֆէնտի։ Հանդիսականք երեք հարիւրէ աւելի էին, որոց մէջ կը գտնուէին նաեւ բազմաթիւ տիկնայք, Ս։ Սահակեան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք, եւ մի քանի ոստիկանութեան սպաներ։

Նախ Սրբազան նախագահը բաժակ առաջարկեց փառ կենաց Օգոստափառ Սուլթանին, պարագայներէն քաղելով խօսքերով, իսկ յետոյ Արժ։ Վահան վարդապետ Վեհապետ Կոմոդիկոսին, և Մեծ։ Ցակոբ էֆ։ Մեղաորեան Ամէն։ Պատրիարքի կենաց բաժակներ առաջարկեցին։ Ընկերութեան անդամներէն Պարոն Եւ։ էֆ։ Փափազեան Գեր։ Օրմանեանի, Մեծ։ Գրիգոր էֆ։ Այէլճեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, և Մեծ։ Գրիգոր էֆ։ Մարգարեան Ս։ Սահ։ Սանուց ընկերութեան բարգաւաճման և կենաց համար առաջարկութիւններ ըրին, և աւելորդ եկ է ըսել թէ բոլոր այս բաժակներ բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցան հանդիսականաց կողմանէ։

Հաղարապետ նուրի էֆէնտի հանդիսականաց միայն բերանով շնորհակալութիւն յայտնեց Օգոստ։ Սուլթանին կենաց առաջարկած բաժակին, խնդակից լինելով Սամաթիոյ ժողովրդեան որ Ցերութեան հովանւոյն ներքեւ ամենայն քաղաքավարութեամբ իւր զուարճութիւնները կը կատարէ։

Դաշտային հանդէսին նորութիւններէն մին էր նուագածուաց հանդէսը որ Իսոկոբ երաշժական ընկերութեան անդամներէն կազմուած լինելով, անձնուիրաբար եկած էր բոլոր օրը նուագելու։ Բաժակ մին ալ նոցա կենաց առաջարկուեցաւ, որուն պատասխանեց նուագախումբին դիրիժորը Յօզեթէօր Գէորգ Յովհաննէսեան էֆէնտի։ Հանդիսականք երեք հարիւրէ աւելի էին, որոց մէջ կը գտնուէին նաեւ բազմաթիւ տիկնայք, Ս։ Սահակեան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք, եւ մի քանի ոստիկանութեան սպաներ։

Նախ Սրբազան նախագահը բաժակ առաջարկեց փառ կենաց Օգոստափառ Սուլթանին, պարագայներէն քաղելով խօսքերով, իսկ յետոյ Արժ։ Վահան վարդապետ Վեհապետ Կոմիտոպոսին, և Մեծ։ Ցակոբ էֆ։ Մեղաորեան Ամէն։ Պատրիարքի կենաց բաժակներ առաջարկեցին։ Ընկերութեան անդամներէն Պարոն Եւ։ էֆ։ Փափազեան Գեր։ Օրմանեանի, Մեծ։ Գրիգոր էֆ։ Այէլճեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, և Մեծ։ Գրիգոր էֆ։ Մարգարեան Ս։ Սահ։ Սանուց ընկերութեան բարգաւաճման և կենաց համար առաջարկութիւններ ըրին, և աւելորդ եկ է ըսել թէ բոլոր այս բաժակներ բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցան հանդիսականաց կողմանէ։

Հաղարապետ նուրի էֆէնտի հանդիսականաց միայն բերանով շնորհակալութիւն յայտնեց Օգոստ։ Սուլթանին կենաց առաջարկած բաժակին, խնդակից լինելով Սամաթիոյ ժողովրդեան որ Ցերութեան հովանւոյն ներքեւ ամենայն քաղաքավարութեամբ իւր զուարճութիւնները կը կատարէ։

Դաշտային հանդէսին նորութիւններէն մին էր նուագածուաց հանդէսը որ Իսոկոբ երաշժական ընկերութեան անդամներէն կազմուած լինելով, անձնուիրաբար եկած էր բոլոր օրը նուագելու։ Բաժակ մին ալ նոցա կենաց առաջարկուեցաւ, որուն պատասխանեց նուագախումբին դիրիժորը Յօզեթէօր Գէորգ Յովհաննէսեան էֆէնտի։ Հանդիսականք երեք հարիւրէ աւելի էին, որոց մէջ կը գտնուէին նաեւ բազմաթիւ տիկնայք, Ս։ Սահակեան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք, եւ մի քանի ոստիկանութեան սպաներ։

Գեր։ Օրմանեանի խօսքերը ընդմիջուեցան հանդիսականաց ջերմ ծափահարութիւններով։

Առաջին սեղանէն յետոյ երկրորդ սեղան մին ալ կազմուեցաւ, և ուրիշ քանի մը բաժակի առաջարկութիւններ եւս եղան։

Սեղաններուն վերջանալէն յետոյ օդը ալ սկսաւ աւելի պարզուիլ, եւ մերձակայ թաղերու բնակիչներն բաւական բազմութիւն դիմեց ի հանդիսավայրն, երգելով եւ պարելով զուարճացաւ եւ ուրախացաւ մինչեւ երեկոյ։

Էջմիածնի պաշտօնական Աբ-բար տարեգրի վերջին տեսարակում կարդում ենք։ «Մայիսի 18-ին ժամը 11½ Տէր կառավարչապետն Կովկասու Իշխան Ա։ Մ։ Դոնդուկով-Կորսակովը բարեհաճեց այցելել Ս։ Էջմիածին։ Նորի ս այցառատպյուռեան ընդունելութիւնը կարգադրութեամբ Վեհափառ Կաթողիկոսի ազգիս եղաւ ըստ ամենայնի համապատասխան Բարձր կոչման և անուան Իշխանի, որը Ս։ Էջմիածնի պարիսպը ասք խոնարհելն պէս ուղղակի գնաց Տաճարը, աղօթեց և Թանգարանը դիտելուց յետոյ՝ գնաց Վեհարան ուր առաջուց պատրաստված սենեակում մի փոքր հանգիստ առնելուց յետոյ, մտաւ Վեհափառ Կաթողիկոսի գահլեզը։ Այստեղ Նորին Օծութիւնը ուներ նեալով իր շուրջը Արքեպիսկոպոսունք եւ Եպիսկոպոսունք, սղջունեց Նորին պայծառափայլութեանը։ Տէր Կառավարչապետը առանձին ելն սրբով և յարգանօք պատասխանեց սղջունին, ուսելցնելով թէ՝ գիտմամբ իր ճանապարհորդութիւնը սկսեց Երեւանայ նահանգից, որպէս զի քանի Վեհափառը չէ՛ գնացել ամարանոց, կարողանայ իր տեսակցութեան փափագը կատարել։ Այնուհետև Վեհափառը ունեցաւ Իշխանի հետ երկարատեւ առանձին խօսակցութիւն։ Թարգմանն էր Սիմեոնի առանձին յանձնարարութեանց ատենագիր Պ։ Ռ։ Մելիք-Ադամեանը։ Ժամը 11։ ½-ին մասուցվեց նախաճաշիկ։ Սեղանի հրաւիրուած էին նաև Վաղարշապատի պետական վարչութեանց մեծատարները։ Նախաճաշիկի միջոցին Վեհափառը ոտի կանգնելով առաջարկեց բաժակ Ռուսիոյ Կայսեր կենացը, իսկ մեծարանի երգեցիկ խումբը երգեց «Տէր կեցո՛ զՍրբազն»։ Նորին պայծառափայլութիւնը կամենում էր արդէն Վեհափառի կենացը խմել, երբ Նորին Օծութիւնը կանխեց առաջարկել Իշխանի կենացը, որը իր կողմից խոսքն առաջարկեց և Նորին Օծութեան կենացը։ Նախաճաշիկը անցաւ ուրախ և վայելուչ հանդիսիւ։ Նախաճաշիկից յետոյ կրկին Վեհափառը և Իշխանը առանձնացան։ Ժամի 4½-ին էր արդէն, երբ Էջմիածնի բարձր հիւրը ասաց իր որսորդին մնա՛ բարեր ազգիս Կաթողիկոսին, յայտնելով թէ՝ ուրախ է շատ որ Էջմիածնի վանքում, ինչպէս նկատել է, տիրում է կարգ, կանոն և խիստ կարգապահութիւն և երեւում է որ հոյոց սրբավայրը կառավարվում է մի զօրեղ և փորձառու բազկով։ Ժամը 4½-ին Իշխան կառավարչապետը թողեց Էջմիածինը և մեկնեցաւ Երեւան»

(Մշակ)

Կարմենէն կը գրեն մեզ թէ յունիսի առաջին օրերը տեղի ունեցած շարժը եկեղեցւոյ կամարներուն ճեղքերը աւելի զգալի ըրած լինելով, արժ։ Տեղապահ հօր հրաւիրմամբ ընդհանուր ժողով է գումարուեր, և գաւառական վարչութեան հրահանգ է տրուեր եկեղեցւոյն նորոգութեան ձեռնարկելու, հիմ բռնելով այն ծրագիրը, որ երկու տարի յառաջ Գեր։ Օրմանեանի առաջնորդութեան ժամանակ ճարտարապետաց մասնախմբի մը ձեռօք կազմուած էր։

ՊԱՆՏՈՅՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Փետրվարի Ապրիլ Պ՚ոլսէ՝

Ընկ Սերտասացի Մ։ Դանիել Տէր Մեսրոպեան անուն մի ազգային իրր երկու տարիէ ի վեր հոգեկնելէն մեկնած ու անցոյցա եղած է։

Ցիշեալ անձն՝ վախճան և հինգ տարեկան է, մինչև հասակս, դիմաք կարմրագոյն, ոսկեահատուն մօրուք և տեղեակ եկեղեցական ժամերգութեան։

Կը յանձնարարուի արգոյ ազգայնոց, որ՝ եթէ երբեք տեղեկութիւն ունին յիշեալ անձին մասին, ողջ կամ մեռեալ լինելու մասին, հոգին ծանուցանել Ազգային Պատրիարքարանի ի դիտութիւն։

16 յունիս 1889

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՆՏՈՅՆԱԲԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆՆԵՐ

Պարոյ Նախնական դատարանին անդամ Լօմէր էֆ։ Նոյն պաշտօնով ի Բերա փոխադրեցաւ, և Բերայի Նախնական դատարանին անդամ Սապիթ էֆ։ Նոյն պաշտօնով Պոլիս անցաւ։

— —

Վեհ։ Սուլթանը Գ։ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տուաւ Ցքթ։ Ատամիդէս էֆէնտիին։

Բ։ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան Օսմ։ Պանքային յեկեղեցական գտնուող փաստաբանին՝ Ֆրանսացի Պ։ Լափոբրի, և սորա որդւոյն ալ Դ։ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան։

— —

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿԷ

Այսօր կամ վաղն ամենական մը պիտի տրուի ամէն նախարարութեանց պաշտօնատարներուն և գրագիրներուն։

— —

ՊԱՌՈՆ ՏԸ ՀԻՐԾ

Մանրէօ՝ կ'իմանայ թէ Պ։ տը Հիրշ մնադիր է վերստին այցելել մայրաքաղաքս։ Հաշակաւոր գրամատէրը կ։ Պոլիս պիտի հասնի օգոստոսի վերջը կամ սեպտեմբերի սկիզբները։

— —

ԾԽՈՒՈՅՑԻ ՐԷՅԻՆ

Ըստ Մանրէօ՝ի, կայսերական կառավարութեան և Բէյթի միջև եղած խնդիրներն, որք այժմ բանակցութեանց առարկայ են, հետեւեալներն են։

Բէյթի վարչութիւնը կը խնդրէ, նախ, իր գրամագլուխը զանգելու արտօնութիւն, և, երկրորդ, առ կայսերական կառավարութիւնն վճարած տարեկան հարկին վրայ դեղչ մը։ Ի փոխարէն այսմ, կառավարութիւն ալ կը խնդրէ զանգել բէյթի տուրքը, նպաստաւորելու համար օսմանեան ծխախոտոց մուքն յեգիպտոս և օտար երկրաց արտադրութեանց դէմ մրցելու վիճակին մէջ դնելու համար զայնը։ Արդ, ծխախոտն Օսմ։ Հանրային Պարտուց Խորհուրդ հասութեց մին ըլլալով, այս մաքսատոց նուազումն յառաջ եկած տարբերութիւնը Բէյթին վրայ պիտի ըլլայ։ — Բանակցութիւնք այս հիման վրայ յառաջ կը տարուին, որոց եզքին կ'սպասէ Բէյթի բարձրագոյն մնանախմբին, գումարեալ ի Բարիզ։

Կառավարութիւնը վերջնապէս հեռուեալ կերպու ամփոփած է իր ուրոյնութիւնները։ Կ'արտօնէ Բէյթին որ 10 միլիոն ֆրանք զեղչէ իւր դրամագլուխը (50 էն 40 միլիոն,) 50,000 ոսկի զեղչէ իւր վճարած տարեկան հարկէն (750,000 էն 700,000), բայց ի փոխարէն կը պահանջէ չորս հինգերորդ զեղչել Բաֆֆէի տուրքն, այսինքն մէն մի օխայի վրայ հինգ զրուշէն մէկ զրուշի։

Կ'ըսուի թէ այս պայմանները գիւրաւ չպիտի ընդունուին Բարիզի բարձրագոյն մասնախումբէն, որում հինգշաբթի օր հեռագրաւ հաղորդուեցան այս որոշումներն մայրաքաղաքիս արտօրինութեան կողմէ։

— —

Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոֆիայէ կը հեռագրեն թէ յունիս 25 ին Ցերտինատ իշխան, իւր գահակալութենէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, պաշտօնապէս ընդուներ է Անդլիոյ դիւանագիտական գործակալը, Պ։ Օ։ Գոնոր։ Ուշնկդրութիւնը տեւեր է մէկ ժամ։

Ցերտինատ իշխանն հեռեւեալ օրը մեկներ է ի Լոֆչա եւ ի Դրնովա։

— —

ԹԱՍՅԻԼ

Թասիլի մասին նախարարաց խորհրդոյ մասնէն այս հինգշաբթի օր մատուցուեցաւ կայսերական վաւերագրման։ Կ'ըսուի թէ առաջարկուած է այդ ազգեալ զրերն ընդունիլ տալ Պետութեան մնաւելիներուն, ի վճարումն կայսրական որոց։

— —

ՇԻՐԲԷԷԻ ԽԱՅՐԻՑԻ

Շիրբէէի խայրիէի թիւ 33 շրջեռնուին պատահած արկածը ծանուցած էինք։ Այս առթիւ բացուած քննութենէն կը տեսնուի թէ այս արկածին մէջ ոչ մէկ անփութութիւն կրնայ վերագրուիլ նաւապետ Իսատ էֆէնտիի, և թէ զեկավարը, տկարութիւն զգալով, տեղն հեռացած էր։ Տրուած որոշման համաձայն, զեկավարը ժամանակ մը դադրեցուցած է իր պաշտօնէն։

Ապագային մէջ նմանօրինակ արկածներու տեղի չտալու համար, որոշուած է նաւապետին կամրջակին վրայ զեկ մը հաստատել։

— —

ՇԱԲԱԹ ԱՌՈՒՈՐ ՓՈԹՈՐԻԿԸ

ԱՐԿԱԾՆԵՐՆ

Շաբաթ առաւօտեան ուրբանը նոյն օրն երեկոյեան ժամ 10 ին շարունակեցաւ յորդառատ տեղատարափով մը, որ քանի մը վայրկեան մէջ Կ։ Պոլսոյ փողոցներն հեղեղատներու փոխեց։ Բարեբախտաբար Կ։ Պոլիս բլուրներու վրայ կառուցուած է, և իւր եռաւ ընդարձակ դաշտեր չունի, որով սղղման ծանր վտանգէ զերծ կը գտնուի այսպիսի պարագայից մէջ։

Իսկ շաբաթ առաւօտեան բռնաբունչ մրրիկը տասը վայրկենի մէջ բաւական վնասներ պատճառած է ի Կ։ Պոլիս և հիմնական Ինչպէս նոյն օրը կը գրեինք շատ բնակարաններ փլատաստեն, շատ պարտէզներ խանդարուած են և խոշոր ծառեր արմատախիլ եղած են։ Մարդու կարծեսաբ, բարեբախտաբար, կարծուածին չափ մեծ չեն, թէեւ մի քանի նաւավարներու և մի քանի ուղեւորներու խեղդուելն սաստկացած է։ 70-80 տարեկան ծերունիներ կը վկայեն թէ իրենց բոլոր կեանքին մէջ այսչափ սաստիկ փոթորիկ չէին տեսած Կ։ Պոլիս։ Բուռն հարաւային փոթորկի պատճառաւ Մարմարայի ջուրերը ծովեզերեայ տունները կոխած են, և ձեռն և անձրեւի երկարատեւ փոթորիկներ շատ մը վնասներ պատճառած են տակէ յառաջ։ Բայց հաւանաբար վայրկենի մէջ Պոլսեցի հասարակութիւնն այսչափ ահաբեկող և այսչափ վնասներ յառաջ բերող ուրբան մը չտեսնց ի վեր տեսնուած կամ լսուած չէր մայրաքաղաքիս մէջ, ուր օդն ալ, բնակիչներուն պէս, մեղմ և դաղջ բնութիւն մ'ունի, և ծայրայեղութիւններէ կը խորշի գնահատելի չափաւորութեամբ մը։

Թուրք լրագրերը երէկ և այսօր կը հրատարակեն քաղաքապետութենէն հաղորդեալ երկար ցուցակ մը փոթորկին պատճառած արկածներուն։ Գրէլ խաւորներն յիշենք։

Ի Սուլթան Ահմէտ, Ագ պըյրդ մըղկիթին գմբէթն և չէնքին այլ և այլ մասերը կրծոտեցին հարիւր հոգեր։ Ընդարձակ, մեծ կրուսա եղաւ նոճիներուն մէջ, որք մահմեդական գերեզմանատանց և շատ մը մզկիթներու գլխաւոր զարդն են։

Փոթորիկը Գալաթիի մզկիթին բոլոր կապարները քակելով ի ծով թափեց։

Ի Զէյնէկլ քէոյ, բանձրէի մը տունը փլաւ։ Անձի կորուստ չեղաւ։

Սելիմիէի զօրանոցին մեծ քանի քանի կոյծակներ իջան։ Խայրահիմ աղայի թաղին մէջ, շատ մեծ ծառ մը քովի սրճարանին վրայ իյնալով, խորտակեց զայն։ Նոյն կողմ, Սելամի Ալի էֆ։ ի թաղին մէջ, մեծ կաղամախի մը իյնալով թաղուելն անուն հայ կնոջ տան վրայ, ձեղունը խորտակեց։

Պէշիքթաշի տուներն ևս բաւական վնասուեցան, քանի որ արեւմտեան հիւսիսի դէմ կը գտնուին։ Ենի Մահալլէյի թաղին մէջ փոթորիկը տան մը պատշգամը քակելով, բեկորներն 35 մեթրօ հեռին նետեց։

Առնաւուտքէօյի յունաց եկեղեցւոյն պարտիզին ծառերուն վրայ և Պէպէքի պարտիզին մեծ ծառերուն կայծակ իներ և երկու ծառերը մէկէն մրդաւաճառ Լեւոնի խանութին վրայ իյնալով, կործանեցին զայն։ Լեւոն և իւր ծառայն մաղապուր ղերծան։

Բուռնէլի Հիսարի հասանքին մէջ գտնուող նաւակի մը վրայ կայծակ իյնալով, նաւակն և նաւավարն ընկղմեցան, և Ֆալոնա մը որոյ մէջ երկու մարդեր կային, ծովասոյզ եղաւ իւր մարդկային թանկագին բեռին հետ։

Մօտա Պրունի մակուկավար Եանգօ Սիրքէճիի բեռնակիր Դէորդի հետ Գալաթէյ կ'երթար, երբ Հարէմ Իսքէլէսիի առջեւ մակոյկը շրջեցաւ, Եանգօ ազատեցաւ և Գէորդ խեղդուեցաւ։

Ի Տէմիր Գափու, Ահմէտ փաշայի մզկիթին կայծակնահար ֆրանքն ինկաւ գմբեթին վրայ։ Ցետոյի անուն թուրք կնոջ մը տունը բռնկեցաւ կայծակէն, բայց մէկ սենեակ այրելէն ետքը կարելի եղաւ մարել։

Ուն Գափանի առջեւ կապուած քանի մը նաւեր իրենց շղթաները կտրելով բացն ելան։ և Հալքէօր օղլու երկու նաւավարներ կորան, մին՝ ճամբորդի մը հետ։

Ի Խասգիւղ շատ մը տուներու ծխնելոյզք աւելի կամ նուազ խորտակեցան, տանեաց վրայ և պարտէզներու մէջ զանազան աւերումներ պատճառելով։ Իսկ ջարդուկտոր եղած պատուհաններու և ապակիներու հաշիւն անհամար է, ո՛չ միայն Ոսկեղջիւրի կողմն այլ և ի Բերա, Փանկալթիի կողմերը մանաւանդ։

Կայս։ Պալատան նուագածուաց խմբին մակուկավարն՝ Հիւսէյին աղա՝ իւր նաւակով ծովեզրէն հեռացած էր, և թէպէտ յետոյ նաւակը ծովեզր ինկաւ, բայց Հիւսէյին աղայի մարմինը չգտնուեցաւ։

Կամուրջին քովի ծովային բանիքները գոհ պէտք է լինին որ իրենց կապարեայ ծածկոյթները միայն վրայ տալով ազատեցան, մինչդեռ Բերայի բարձանց վրայ տան մը ամբողջ տանիքն օդն ելաւ և փոզոց ինկած է։ բարեբախտաբար առտուն կանուխ պատահելով այս դիւաչուն ուրբանն, փոզոցները շատ մարդ չգտնուեցաւ, ապա թէ ոչ շատ մը մարդկային արարածներու եւս վերի մասերը ջղակոր կրնար հանել։

Ցէյտապ, թուրք աղջանց դպրոցին վարժուհի Սայտէ հանըմին տունը փլաւ։ Ի Ֆէրգիւղ ևս երեք տուներ փլան։ Ի Ղալաթիա տան մը պատուհանին երկաթեայ վանդակը բրթելով, փոզոցէն անցնող յոյն երիտասարդի մը ուսին վրայ ինկաւ, և դէշ կերպով վիրաւորեց։

Սելիմիէի զօրանոցին մեծ քանի քանի կայծակներ իջան։ Խայրահիմ աղայի թաղին մէջ, շատ մեծ ծառ մը քովի սրճարանին վրայ իյնալով, խորտակեց զայն։ Նոյն կողմ, Սելամի Ալի էֆ։ ի թաղին մէջ, մեծ կաղամախի մը իյնալով թաղուելն անուն հայ կնոջ տան վրայ, ձեղունը խորտակեց։

Պէշիքթաշի տուներն ևս բաւական վնասուեցան, քանի որ արեւմտեան հիւսիսի դէմ կը գտնուին։ Ենի Մահալլէյի թաղին մէջ փոթորիկը տան մը պատշգամը քակելով, բեկորներն 35 մեթրօ հեռին նետեց։

Առնաւուտքէօյի յունաց եկեղեցւոյն պարտիզին ծառերուն վրայ և Պէպէքի պարտիզին մեծ ծառերուն կայծակ իներ և երկու ծառերը մէկէն մրդաւաճառ Լեւոնի խանութին վրայ իյնալով, կործանեցին զայն։ Լեւոն և իւր ծառայն մաղապուր ղերծան։

Բուռնէլի Հիսարի հասանքին մէջ գտնուող նաւակի մը վրայ կայծակ իյնալով, նաւակն և նաւավարն ընկղմեցան, և Ֆալոնա մը որոյ մէջ երկու մարդեր կային, ծովասոյզ եղաւ իւր մարդկային թանկագին բեռին հետ։

Մօտա Պրունի մակուկավար Եանգօ Սիրքէճիի բեռնակիր Դէորդի հետ Գալաթէյ կ'երթար, երբ Հարէմ Իսքէլէսիի առջեւ մակոյկը շրջեցաւ, Եանգօ ազատեցաւ և Գէորդ խեղդուեցաւ։

Ի Տէմիր Գափու, Ահմէտ փաշայի մզկիթին կայծակնահար ֆրանքն ինկաւ գմբեթին վրայ։ Ցետոյի անուն թուրք կնոջ մը տունը բռնկեցաւ կայծակէն, բայց մէկ սենեակ այրելէն ետքը կարելի եղաւ մարել։

Ուն Գափանի առջեւ կապուած քանի մը նաւեր իրենց շղթաները կտրելով բացն ելան։ և Հալքէօր օղլու երկու նաւավարներ կորան, մին՝ ճամբորդի մը հետ։

Ի Խասգիւղ շատ մը տուներու ծխնելոյզք աւելի կամ նուազ խորտակեցան, տանեաց վրայ և պարտէզներու մէջ զանազան աւերումներ պատճառելով։ Իսկ ջարդուկտոր եղած պատուհաններու և ապակիներու հաշիւն անհամար է, ո՛չ միայն Ոսկեղջիւրի կողմն այլ և ի Բերա, Փանկալթիի կողմերը մանաւանդ։

Կայս։ Պալատան նուագածուաց խմբին մակուկավարն՝ Հիւսէյին աղա՝ իւր նաւակով ծովեզրէն հեռացած էր, և թէպէտ յետոյ նաւակը ծովեզր ինկաւ, բայց Հիւսէյին աղայի մարմինը չգտնուեցաւ։

Կամուրջին քովի ծովային բանիքները գոհ պէտք է լինին որ իրենց կապարեայ ծածկոյթները միայն վրայ տալով ազատեցան, մինչդեռ Բերայի բարձանց վրայ տան մը ամբողջ տանիքն օդն ելաւ և փոզոց ինկած է։ բարեբախտաբար առտուն կանուխ պատահելով այս դիւաչուն ուրբանն, փոզոցները շատ մարդ չգտնուեցաւ, ապա թէ ոչ շատ մը մարդկային արարածներու եւս վերի մասերը ջղակոր կրնար հանել։

Ցէյտապ, թուրք աղջանց դպրոցին վարժուհի Սայտէ հանըմին տունը փլաւ։ Ի Ֆէրգիւղ ևս երեք տուներ փլան։ Ի Ղալաթիա տան մը պատուհանին երկաթեայ վանդակը բրթելով, փոզոցէն անցնող յոյն երիտասարդի մը ուսին վրայ ինկաւ, և դէշ կերպով վիրաւորեց։

Սելիմիէի զօրանոցին մեծ քանի քանի կայծակներ իջան։ Խայրահիմ աղայի թաղին մէջ, շատ մեծ ծառ մը քովի սրճարանին վրայ իյնալով, խորտակեց զայն։ Նոյն կողմ, Սելամի Ալի էֆ։ ի թաղին մէջ, մեծ կաղամախի մը իյնալով թաղուելն անուն հայ կնոջ տան վրայ, ձեղունը խորտակեց։

Պէշիքթաշի տուներն ևս բաւական վնասուեցան, քանի որ արեւմտեան հիւսիսի դէմ կը գտնուին։ Ենի Մահալլէյի թաղին մէջ փոթորիկը տան մը պատշգամը քակելով, բեկորներն 35 մեթրօ հեռին նետեց։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ներկայ յունիս 20էն սկսեալ և մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն, ուղեւորաց երկու նոր կառախումբեր, թիւ 48 և 47, պիտի մտնեն Արուարձանի ուղեցոյցին մէջ և ամէն օր պիտի երթեւեկեն Կ. Պոլսոյ և Մաքրի-գիւղի միջեւ հետեւեալ ուղեցոյցին համեմատ.

Կառախումբ Թիւ- 48

Կ. Պոլիս,	մեկնումի	7·40	երեկոյ
Գում-գաբու	»	7·49	
Եէնի-գաբու	»	7·52	
Սամաթիա	»	7·57	
Եէտիգուլէ	»	8·	
Մաքրիգիւղ ժամանումի		8 10	

Կառախումբ Թիւ- 47

Մաքրիգիւղ	մեկնումի	8 15	երեկոյ
Եէտիգուլէ	»	8·29	
Սամաթիա	»	8·32	
Եէնի-գաբու	»	8·37	
Գում-գաբու	»	8 40	
Կ. Պոլիս	»	8·48	

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 18 յունիս 1889

EXPOSITION DE PARIS

Ա. ՊԻՊԷՐՃԵԱՆ
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Պալը Ալի Ճատտէսի Թիւ 12.

—o—

Ով որ կը փափաքի կատարեալ ծանօթութիւն ստանալ Ներկայ Տիեզերական Արուեստահանդիսին վրայ, պէտք է ունենայ հետեւեալ երեք գեղեցկատիպ քրանսերէն հրատարակութեանց մին որ տիեզերահռչակ Արուեստահանդիսին մանրամասն նկարագրութիւն է հանդերձ բազմաթիւ մեծադիր պատկերներով, յատակագծերով, քարտէսներով, էյֆէլեան աշտարակին ամէն տեսարաններով և Արուեստահանդիսին մէջ ներկայացուած արուեստական և ճարտարագիտական հրաշալեաց մանրամասն ծանօթութեամբ։

Այս երեք հրատարակութիւնք են.

1· Exposition de Paris (Արուեստահանդէս Բարիզի)· կիսամեայ հրատարակութիւն, մեծադիր ութ երեսներէ բաղկացեալ, բազմապատկեր· ամէն թուոյ մէջ գունաւոր մեծ պատկեր մը կայ· ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 40 թիւերէ·

Մինչեւ 17րդ թիւն հրատարակուած է· բաժանորդագրութեան գինն է 40 թուոց համար 100 ղրշ· կանխիկ·

Հասով ալ կը ծախուի ի գին 3 ղրշ·

2· Les Merveilles d'Exposition (Հրաշալիք Արուեստահանդիսի), կիսամեայ հրատարակութիւն ութածալ 40 երեսներէ բաղկացեալ, բազմապատկեր· ամէն թուոյ մէջ մեծադիր պատկեր մը կայ· ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 20 թիւերէ·

Մինչեւ 8րդ թիւն հրատարակուած է. բաժանորդագրութեան գինն է 20 թուոց համար 50 ղրշ· կանխիկ·

Հասով ալ կը ծախուի ի գին 3 ղրշ·

3· Exposition chez soi (Արուեստահանդէս իւր տան մէջ) երեքշաբաթեայ հրատարակութիւն ութածալ 40 երեսներէ բաղկացեալ, բազմապատկեր· ամէն թուոյ մէջ մեծադիր գունաւոր պատկեր մ'ալ կայ· ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 20 թիւերէ·

Մինչեւ 3րդ թիւը հրատարակուած է· բաժանորդագրութեան գինն է 20 թուոց համար 50 ղրշ· կանխիկ· հասով ալ կը ծախուի ի գին 3 ղրուշի·

Սոյն երեք հրատարակութեանց բաժանորդագրութեան և կամ հասով գնելու համար պէտք է դիմել Ե-ր-ը-ղ-ն-ի Գրատուն, Պալը Ալի Ճատտէսի Թիւ 12, Կ. Պոլիս·

Գաւառներէն՝ փափաքողք կրնան բաժանորդագրիլ այժէնտն և իւրաքանչիւր թուոյ համար 40 փարայ փոստայի ծախք կանխիկ վճարելով·

Գաւառներէն՝ արտերէ փոխանակ դրամի թղթադրոշմ ընդունիւր· 488 1—5

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՆ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 29 յունիս

Պոմպէյի ֆրանսական հիւպատոս Պ· Կասլէն Տրապիզոնի հիւպատոս անուանեցաւ։

ԴՐԱՄԱՊԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 19 յունիս
Դահէկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնդոնայի վրայ (Պանքայի)		110
3 » » » (վճռական)		109 3/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)		22 92 1/2
» » » (վճռական)		23

Օսմանեան Բանսօլիտէ

Երեկ երեկոյ գոց· (Մէտց· Ի· Սէրի		17 23
Զօրային գոցուելէն վերջը	»	17 23
Բէրայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 25
Կէս օրին	»	17 26

ԵՎՊԻՏԱԶԷ ՏԱԼԻԼ

Երեկ երեկոյ		43 35
Այս առաւօտ		43 35
Կէս օր		44

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՃԱԹԱԳՈՅ

Փոխառութիւն	Ա· Սէրի	28
»	Բ· »	16 20
»	Գ· »	17 25

ԲԱՆԿԵՏԱՐՔ

Օսմանեան Գէնէրալ	Ագլ· Լիր·	4 25
Քէսէմ Գէնէրալ	Օսմ· »	9 13
Պանք տը Ղօնս	» »	7 14
Ցօս· Շանմ է վարէօր	» »	4 34
Թրամուէյ	» »	462 1/2
Բաժնեվէրք Լավրիօմի	Ֆր·	59 25
Ցպրիկասեան տը Բրիսթրիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիօմի	»	102

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ·	100
20 ֆրանքոց	»	88 2
Անգլիական ոսկի	»	110 16
Իմպերիալ	»	90 20
Քրիմից	»	51 5
Ռուպլի թղթադրամ	»	8 86
» արծաթ	»	77 26
Մէճ· արծաթ· (տարբ)	»	168 20
Վէնցոց	»	104
Հինգոց	»	104
Մէթալիք	»	102
Թասֆիլէ	»	10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐՍԱ

Լոնտոն, 29 յունիս ժամ 3 վայր· 15 երեկոյ

Անգլ· քոնսոլիտ		98 5/16
Օսմ· » Սէրի Գ· բացուեցաւ		16
» » » գոցուեցաւ		16 1/16
» » » Ա		28
» » » Բ·		16 1/4
» » » Գ·		15 7/8
Օթոման 1871		91 1/4
Փոխառութիւն 1877		99 1/4
Պանք Օթոման		10 7/8
Ռուսական փոխառ· 1873		100
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ		90 1/8
» առանձ· (բրիվիլէժիէ		103 5/8
Տայրա Սանիէ		83 1/4
Տօմանիայ փոխառ· Լաշիլա		102 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 336

Վիէննա, 29 յունիս, ժամ 4 երեկոյ
Պորսան դոց է ոսկի պատճառաւ

Բարիզ, 29 յունիս ժամ 3 վայր· 45 երեկոյ

Ֆրանսական Լիանթ 4 1/2 %		194 40
» » 3 %		84 70
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Գ· բացուեցաւ		16 17 1/2
» » » գոցուեցաւ		16 22 1/2
» » » Բ·		— —
» » » Գ·		16 25
Օսմանեան երկաթուղի		59 50
» Լեպեի բաժնեթուղթ		— —
Պանք Օթոման		523 75
Գրէտի Լիոնէ		672 50
» Ֆոնսիէ		1318 75
Գանգուառ տ'Լոդոնդ		100
Սուէզեի ջրանցք		2360
Ռուսական 5 % 1877 թ		— —
Իտալական Ռանթ		97 05
Սպանիական (արտաքին)		76 1/8
Եգիպտական միացեալ		455
Բրիտիթէ Թրէրք		447 50
Հելլենական 5 %		475
Շէք Լոնդրայի վրայ		25 17

ՎՈՍՓՈՐԵՆ ՅՈՐԴԱՆԱՆ

ԵՐԿՈՒ ՕՐ Ի ԲԷԹԼԵՀԵՄ

Մեր մասնաւոր թղթակցէն

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 3 Յունիս
(Շաբաթ)

Ուխտագնացութիւնք ուխտադնացութեանց կը յաջորդեն և տպաւորութիւնք տպաւորութեանց։ Կարելի չէ այս նուիրական երկրին մէջ բնակիլ ու բարեպաշտ չըլլալ, և բարեպաշտական նիւթերու վրայ գրելով, կը մտածենք թէ գուցէ գոհացում տուած ըլլանք անոնց որք յաճախ կը գանգատին Աբեթելի նորավէպերէն ու սիրավէպերէն։ Բայց մի միայն մաքրակրօն ընթերցողները գոհացնել չէ մեր նպատակը։ Բէթլէհէմ մանաւանդ այն մեծ սրբավայրն է որ ամէնէն աւելի կը ուսունելու, իրաւանց յաջոդութեան առարկայ կը դառնայ դրեթէ պարբերաբար, և ինչ որ ալ գրուի անոր վրայ, քիչ է։ Ծննդեան այրն այցելողը, Ներմուտանդ զգացումներով համակուելէ զատ, կը համակուի նաև տեսակ մը զայրոյթով երբ կը տեսնէ իր շուրջը՝ կորուած փսիաթը, խորտակուած ապակին, պատռուած պատկերն որք չեն կրնար վերանորոգուիլ այնքան հեշտութեամբ որքան կը մտածեն ի հեռուստ դատողներն։ Ամենայնտին առարկայն որ խախտած է, իր տեղը դրուելու համար երկար բանակցութեանց և վէճերու դուռ կը բանայ։ Հոն նիւթն աննիւթականին չափ զօրութիւն ու կարեւորութիւն ունի, և վայ այն դամին որ ինկաւ, կամ անօթին որ տեղափոխուեցաւ։ այլ ևս իր բաղդն անկայուն է և ո՛ գիտէ քանի տարիներ պիտի մնայ ատանդական։ Քիչ մը աւելի մտածելով, աւելի յստակ պիտի տեսնենք։

Մայիս 31, չորեքշաբթի առաւօտ, դնացինք ի Բեթլէհէմ։ Լուսարարապետ Դեր· Սահակ եպիսկոպոս, ուղեւորելով մասնաւոր պատիւ մը ընծայել Պատուիրակութեան, ինք անձամբ ուղեկցեցաւ նմա։ Երուսաղեմէն ի Բեթլէհէմ հեռաւորութիւնն է, կառքով, իբր մէկ ժամ։ Գլխաւոր վայրերն որոց կը հանդիպինք ի ճանապարհին, Գեհենի ձորէն յետոյ՝ գերմանական գաղթականութեան հաստատած փոքրիկ գիւղն է Գոլոնի անուամբ, Հրէից աղքատանոցը, Պիր-էլ-Նէճիմ կամ Մոգերուն հորը՝ ուստից երեք Մոգերը տեսան զիրենք առաջնորդող աստղը, Ս· Եղիայի վանքն, որ Յունաց սեփականութիւն է· բլրակի մը տոտրոն ելնելով և բաւական յառաջանալով դէպ ի աջակողմ կը տեսնենք չէնք մը որուն համար պանդուխտութիւնը կ'ըսէ թէ Յակոբ Նահապետի կնոջ Ռաքէլի գերեզմանը կը պարունակէ։ Այս չէնքին մօտ կան բեթլէհեմցի Արաբաց և Թամարացոց ցիր և ցան գերեզմանները։ Ռաքէլի գերեզմանին արեւմտեան կողմը կը տարածուին Գրիգոր Պարոն-Տէր Պատրիարքի ընդարձակ այգիներն որք մեծամ մասամբ Հայոց վանքինն են, և ի հեռուստ կը նշմարուի Պէյթ-Ճալա գիւղն։ Այստեղէն իբր քառորդ ժամ յառաջանալով, կը մտնենք սրբոյն ճանապարհներու մէջ, որոց անցքը կը դժուարացնեն Բեթլէհէմցի արանց և կանանց բազմութիւնն որք իրենց վաճառքները պարած են փոզոցներուն մէջտեղ։ յետոյ կը մտնենք լայն հրապարակ մը, որուն կէսէն աւելին գրաւած են դարձեալ տեղացի մանրավաճառք, պղտվաճառք, և դէմերնիս կը դտնենք Ս· Ծննդեան եկեղեցւոյ բարձր պարիսպը· անոր ամենակոմն է Հայոց վանքն և մէջտեղը տաճարին երկաթեայ փոքրիկ դուռը, ուստից միակ մարդ մը գլուխը ծռելով դժուարութեամբ կրնայ ներս մտնել, եւ որ տարօրինակ հակապատկեր մը կը կազմէ պարսպին վիթխարի մեծութեանն հետ· կ'երեւի թէ այդ դուռն ալ ժամանակին պահանջումներուն առնչեւ խոնարհելով, իր ծաւալը կորուսեր և վերջ ի վերջոյ այդ փոքրութեան հասեր է· հրապարակին ձախակողմը կը դտնուին Յունաց և Լատինաց վանքերն, և այս վերջինոց գերեզմանատունը· Պարապին փոքր դռնէն ներս մտնելով, ինքզինքնիս կը դտնենք մութ բակի մը մէջտեղ որուն աջակողմը կը դտնուի մեր վանքը տանող դուռն, իսկ ճակատը տաճարին արտաքին դուռը, որուն վրայ տախտակեայ քանդակագործութեամբ զարդարուած երկու յիշատակարանք կան, հայերէն և արաբերէն, 1227ին դրուած, որքցարդանեղծ պահուած կը մնան և կը հասատանն թէ այդ դուռ Հայոց կը պատկանի։ Ս· Ծննդեան տեսուչ՝ Տ· Գրիգորիս վարդապետ որ երկու ուրիշ վարդապետաց հետ ընդ առաջ եկած էր իւր հիւրերուն, առաջնորդեց զմեզ այդ դռնէն ներս դէպ ի սիւնազարդ ընդարձակ գաւիթ մը, մերկ ամէն զարդարանքներէ, որուն բարձր պատուհաններէն կը փչէ հովն սաստկաշունչ կամ կիսիլ, ձմեռն բերելով ձեռն դէզեր և ամառն՝ փոշի։ Կը հարցունենք բնականաբար թէ ինչո՞ւ չեն շինուիր այդ պատուհանաց ապակիները· տեսուչը կը պատասխանէ թէ այսքան տարիներէ ի վեր կարելի չէ եղած համաձայնութիւն գոյացնել. վասն զի Լատինը և Յունը իւրաքանչիւրն իրենց կը վերագրեն ապակիները շինելու կատարեալ իրաւունքը, և այսպէս պատուհանները դատապարտուած են բաց մնալու։ Անհամաձայնութեան տարրը գաւիթէն կը տիրէր։ Բայց մենք աւելի հեռաքրքրութեան առարկայ մը պիտի ունենայինք մեզ հանդէպ։ Երուսաղեմէն մեկնելէ առաջ իմացած էինք թէ նախորդ երեկոյեն Ծննդեան տաճարին Հայոց սեփական խորանին մօտ պատկեր մը վար ինկած էր և Յունը ու Լատինը անմիջապէս բողոքած էին տեղական կառավարութեան՝ որպէս զի Հայոց տեսուչն իրաւունք չունենայ պատկերն իր տեղը կախելու։ Այս բողոքն անբմբռնելի կը թուէր մեզ։

Հիւսիսային փոքր դռնէն անցնելով, կը մտնենք եկեղեցին, որ բաւական ընդարձակ, այլ անչուք տաճար մըն է, ուր ամէն կողմ կը նշմարուին կղերական աւերմանց հետքեր· դրան հանդէպ, դէպ ի աջակողմ կը դտնուի Հայոց աւագ խորանն, որուն առջեւ դլխատեալի մ'ենման տարածուած կը մնայ մկրատեալ փսիաթն որ մեծապէս նուազեցուցած է Հայոց իրաւանց սահմանն, այնպէս որ արտաքոյ թեան ժամանակ եթէ մեր եկեղեցականք այդ փսիաթի եզրէն մէկ մատ դուրս կանգնելու անխոհեմութիւնն ունենան, լատինաց սարկաւագը ցասմամբ կուգայ կ'անցնի, և բռունցք մը դարի ի հարկին կից մը կը զարնէ, սահմանադիչն չեղծմն ի-չեցնելու համար։ Այս պատմութիւնները լսող Հայոց հետաքրքրութիւնը բնական զայրոյթի կը փոխուէր։ Փոխանակ մնալու և աղօթելու, հեռանալ կ'ուզէին։

Աջակողմը կը դտնուի յունաց տաճարը, զոր Հայոց խորաններէն բաժնող ատիճաններուն առջեւ կանգնած է հրացանակիր զինուոր մը, որ տիւ եւ գիշեր կը հսկէ անդ։ յունաց մաս չատ ընդարձակ է և բաւական հարուստ զարդարանքներ ունի։

Ինչպէս Ծննդեան այրը, որ երկու դուռ ունի, մին Յունաց հաւատային դասին կողմէն, 13 ատիճանով, եւ միւսն Հայոց հիւսիսային կողմէն, 16 ատիճանով· այս վերջինն դանդն մը-տանք Ծննդեան այրն ուր պաշտօն կատարուեցաւ· այդ սեղանին առջեւ կան մշտավառ կանթեղներ, 6ը Հայոց, 6ը Յունաց և 4ը Լատինաց· այս սեղանին վրայ Հայք և Յունք միայն պատարագելու իրաւունք ունին։ Ծնընդեան այրին մէջ կը դտնուի նաեւ երից Մոգուց սեղանն ուր ամէն օր Լատինք կը պատարագեն և Մուսուրն որուն առջեւ երեք ադգերն ունին մէկ մէկ աշտանակ։ Մուսուրին հանդէպ, Ծննդեան սեղանէն քիչ հեռաւորութեամբ, կանգնած է դարձեալ հրացանակիր զինուոր մը։

Հարկ չկայ մանրամասն նկարագրել այս նուիրական վայրաց իւրաքանչիւր մասն, և իւրաքանչիւր ազգի իրաւասութեան բաժինն յիշել, որք կատարելապէս ամիսփուած են Ս· Տեղեաց տեղապահութեանց և մանաւանդ Երուսաղեմայ Ռաբբայուն մէջ։ Ծննդեան այրէն վեր ելնելով, մեզ յանդիման կը դտնենք Թլվատութեան խորանն որ բոլորովին Հայոց սեփական է· և սակայն պատկերն, զոր յիշեցինք, ճկէդ այդ խորանին քով ինկած կը մնար ու ո՛չ ոք կարող էր վերցուցեալ զայն։ Խորէն Սրբազան ուղղց իւր իսկ ձեռօք պատկերն իւր տեղը դնել· միաբանք քմծիծաղ մը տնեցան· այդպիսի եռանդուն շարժումի մը կրնար ծանր հետեւանքներ պատճառել։ Նոյն խորանին մօտ ցոյց տուին մեզ ուրիշ պատկեր մըն ալ որ պատերազմներէ վերադարձող զինուորի մի կը նմանէր· մէջտեղէն ճեղքուած, եղերքներէն պատռտուած պատկեր մըն էր, որուն վրայ բազմիցս կախուեր տեղի ունեցած էին· Ծննդեան տաճարին մէջ պատկերները ճշմարիտ նահատակներ են։

Տրտմութեամբ դուրս ելանք և առաջնորդարան դնացինք, ուր քիչ յետոյ պաշտօնապէս լուր հասած էր թէ, Երուսաղեմի կառավարչին հրամանաւ, Բեթլէհեմի միւսերն անձամբ պիտի դար պատկերն իր տեղը դնելու, որով կը յարգուէր Հայոց իրաւունքն։ Այս առթիւ, ներկայ միաբանք երախտագէտ զգացմամբ յայտնեցին այն մայրական հոգածութիւն և արդարասէր ոգին որով կայս· կառավարութիւնն իւր ներկայացուցչոյ միջոցաւ կը պաշտպանէ իր հպատակ հայ ազգին նուիրական իրաւունքներն ի Ս· տեղիս։ Ամէն· Տ· Յարութիւն Պատրիարքին իւր ամենազ բաղմեկն ի վեր, ոանձգութեան առաջին փորձն էր այս զոր օտար կղերը կ'ընէր Հայոց իրաւանց վրայ, և Ն· Ամենապատուութեան դիմումն առ տեղական կառավարութիւնն իր անմիջական արդիւնքն ունեցած էր։ Եւ արդարեւ, քիչ վերջը, Բեթլէհեմի միւսերը կամ դիւղապետը վանք դալով, եկեղեցի իջաւ, տեսուչ վարդապետն ընկերակցութեամբ, և պատկերն իր տեղը կախեց անձամբ։ Ահա՛ թէ ինչ ատիճան կարեւորութիւն կրնայ առնուլ մանրամասն չուանի մէ խզումը· մեծ խնդիրներն ալ դիւրաւ կը մոռցուին ասիկ։

Նոյն օրն, իրիկուան կողմ, պատոյ մը կատարեցինք քաղաքին չրջակայքն· ամէն կողմ կիզիչ տաք մը· Զիթենեաց պարտէզ ըսուած տեղերն, որքան հրապուրիչ անուն մը ունին, նոյնքան ան հրապոյր տեղեր են· կարելի չեղաւ գտնել մարդագեղեան մը, մանրուր հող մը, հովանոց վայր մը և մանաւանդ ջուր։

Շրջեցանք բարեպաշտական նիւթոց վաճառատունները· մեծաւ մասամբ սատափէ նիւթեր և զարդեր կը պատրաստուին ի Բեթլէհեմ, քանի մը գործարանքներու մէջ, ուր կ'աշխատին բազմաթիւ տեղացիք· ասոնք ձեռքով կը չինեն սատափէ ամէն տեսակ զարդեր որք մեծ սպառում ունին, մանաւանդ անոնք որք տեղական հանդամանք մը կը կրեն։ Դիշերը վանք վերադարձանք։

Յաջորդ առաւօտուն, Դեր· Նարպէյ Սրբազան պատարագ մատոյց Ծննդեան մատրան մէջ· յետ եկեղեցական արարողութեանց, հրաւիրուեցանք ի չրջագայութիւն։ Նախ և առաջ դնացինք տեսնել Սողոմոնի Աւազանն և Աղբիւր Կնքելը։ Ժայռուտ բլրակներու տորոտն, կանգուինք երկաթեայ ցանց դրան մը առջեւ ուստից 26 ոտք ատիճաններով տարերկրեայ խուց մը կ'իջնուի, որ կամարաձէն է և մէկ մասը ժայռին մէջ փորուած· հոն՝ վայրկեան մը առաջ մեր ճակատներն այրող տապին փոխան գտանք քաղցր զովութիւն մը, և ճանրան, մեր ականջներուն հնչող անապատային բզզանքներուն փոխան՝ անոյշ խոսոյնք մը· փոքրիկ աւազան մը կար, ուր ժայռի մը կողէն ջուր կը լեցուէր ուրիշ ճամբով մը հոսելու համար· այդ աւազանին մօտ մնացինք երբ կէս ժամ, վառած մոմեր ի ձեռին —վասն զի նկուղին մէջ խաւար կը պատէ— ինքզինքնիս կարծելով ծիւլ Վէնտի վէպերէն մէջ։ Կնքեալ Աղբիւրէն ելնելով դնացինք տեսնել Սողոմոնի երեք աւազաններն յորս անշարժ, կանաչորակ ջուր մը կը փայլի արեգական ճառագայթից ներքեւ· լերկ դաշտեր կը տարածուին այդ աւազանաց չուրջն ուր ամայութիւն կը տիրէ։ Բաղաղ-էլ-Պուրաք կամ Աւազաններու Բերդ կոչուած կիսակործան ամրոցին մէկ թեւին մէջ, կամարի մը հովանոցն ներքեւ դաշտային նախաճաշ մը ըրինք, որուն գլխաւոր տարերը կը կազմէին Բեթլէհեմի գինին ու աղաւնին, որք երկուքն ալ համբաւաւոր են և սիրոյ ժամամ։ Յետոյ ճամբայ ելանք դէպի Եփրաթէս գիւղն որ լերան մը կողին վրայ չինուած է· այդ գիւղին ստորոտը, մշակուած պարտէզներու մէջտեղ, գտանք զով անկիւն մը ուր ժայռուտ պատի մը կոդէն վճիտ ջուր մը կը հոսէր· հոն, զուարթ խօսակցութիւններով և հանդստութեամբ անցան օրուան մնացեալ ժամերն և երեկոյեան ճաշն Եփրաթէսի ձորին մէջ ընելէ յետոյ, ուշ ժամանակ ճանրայ ելանք։ Արեւն անհետ եղած էր արդէն և պաղ հով մը կը փչէր Բեթլէհեմի սարերուն վրայ ուստից կը յառաջանայինք դանդաղաբար· վարը, հովիտներուն մէջ, կը տեսնէինք մշակեալ փոքրիկ արտեր, որոց երիս կողմը ժայռուտ պատուարներ կը բարձրանան· ոմանցի նման գալարեալ էին այս առատաբեր լերանց մէջտեղ երեւցող մշակութիւնք· ուրիշ ոչինչ կար, ո՛չ բնակութիւն, ո՛չ անցորդ· գիւղը մեր եսին ձգած էինք։ Երբեմն կ'անցնէինք ձիթենեաց անտառի մը քովէն, և երբեմն զառիվերէն, որոց միոյն դագաթին նշմարեցինք լուսինը· Բեթլեհեմի քարուկիր սպիտակ տանց շարքերը կ'երեւէին մեզ հանդէպ և տակաւ կը մերձենայինք քաղաքին ազմուկներուն։ Այս վայրենական վեհութիւն մը հրաշք տեսարանը կորուսինք, մխուելով նեղ փողոցներու մէջ որք կը տանէին դէպ ի քաղաքային հրապարակը։ Քիչ վերջը, վանքին երկաթեայ դուռը փակուեցաւ մեր վրայ և դնացինք վայելել ժեղեներու անդիմադրելի յարձակումներէն խռովեալ քունը որուն վրայ ուխտաւորք միայն իրական դաղափար կրնան ունենալ։

Ուրբաթ առաւօտ, Տ· Յակոբ Ա-չոտ վարդապետ պատարագեց ի մատուռն Ծննդեան և միջօրէին մօտ մեկնեցանք վանքէն դէպ ի Պարոն-Տէրի այգին ուր դարձեալ դաշտային սեղան, դարձեալ առատ դինի և զրուարթի խօսակցութիւն, և մանաւանդ հովասուն ծառերով չրջապատեալ վայր մը անդդալապէս սահեցուցին օրուան ժամերն։

Երեկոյին հրաժեշտ առնք Բեթլեհեմի տեսուչ Տ· Գրիգորիս վարդապետէն որ ջանադիր եղած էր կարելի եղած ամէն մեծարանք և պատիւ ընծայել իւր հիւրերուն։ Տ· Գրիգորիս վարդապետ ևս, Ս· Յարութեան տեսչին նման, տակաւն եկեղեցական մէն է որ իր երիտասարդութիւնը կ'անցունէ անքուն հսկելով, մաքառելով, ամէն ջանք և քրտն թափելով իրեն յանձնուած նուիրական պաշտօնին կատարմանն համար։ Տեսուչ վարդապետն, իր մարդերով, Ռաքէլի գերեզմանին առջեւ բաժնուեցաւ մեզմէ Բեթլեհեմ վերադառնալու համար և մենք ժամ 1ին մօտ մտանք յերուսաղեմ։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ՄԵԾ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
1853
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՂԹԱՊԱՀԱՐԱՆՈՑ
Թիւ 27 Ֆիննանսիար Եքսանպօլ
Թիւ 472 Մեծ փողոց Բերայ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ
ԿԱԶՄ
ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ
ՏՈՒՄԱՐՔ
ՊՈՏԲԱՍՏ ԵՒ Ի ՀԲԱՄԱՆԻ
Տպագրութիւն
Այցելատու, Հաշուեցոյց, Շրջաբերական, Հրաւիրագիր, նամակագրական եւն. եւն.
Ստանձնուած ամէն տիպի տպագրութիւն կը կատարուի։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Անառօրու մարի ֆապրիգա մահկանացուներուն ինչպէս թէ սակերեայ իշուն պիր սէնէ զարգիրնա միապայեա օլուն նամադ մանթիլիֆ ապատտա քիրիշլիք ադամ վէ՞ճտէօշէմէ վէ դափրամանլըք թանթանալարը հաղիրանը եերմի պէշինճի փապար կիւնի գարարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնի եիւզատ պէշ թէնդիլանթը իճրա օլունամադընան թալիպ օլանլարը ինչպէս թարիխ տարէրէնէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

17 Հաղիրան, 1889 544
Նօ· 35 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Անառօրու մարի ֆապրիգա մահկանացուներուն ինչպէս պիր սէնէ զարգիրնա միապայեա օլունամադ մանթիլիֆ ապատտա քիրիշլիք ադամ վէ՞ճտէշէմէ վէ դափրամանլըք թանթանալարը հաղիրանը եերմի պէշինճի փապար կիւնի գարարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնի եիւզատ պէշ թէնդիլանթը իճրա օլունամադընան թալիպ օլանլարը ինչպէս թարիխ տարէրէնէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

17 Հաղիրան, 1889 545
Նօ· 36 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Սէքիզ կիրահ արզընտա կէօմիէքլիք վէ ատատարլըք ամէրիկան պէղի էլլի պին թօփ, պէհէր լիպրաթ ալթը ղրուշ։

Տօքուզ կիրահ արզընտա ատնլըք ամէրիկան պէղի օն պէշ պին թօփ պէհէր լիպրաթ ալթը ղրշ· օն պէշ փարայ։

Դատա քէնարիրնանէն եերի իմալի իվի, պէշ պին մէթրօ, պէհէրի ալթը ղրուշ։

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իշուն մէկզէյի միւնադասատա օլան էշնայի մէդքիւրէ ֆիյաթը մուրադ գամանէրի իլէ թալիպլէրի էօհանէսինէ օլուշ հաղիրանը եերմի պիրինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնադասալէրի իճրա օլունարադ մէդքիւր կիւնէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինանէն իթմաբնա վէ եերմի իքինճի կիւնի եիւզատ պէշ թէնդիլինէ թալիպ օլանլարը մադամ սէրասքէրի լէվազիմաթ տարէրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Հաղիրան, 1889 540
Նօ· 31 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Ձիւնուտը ճէնապը միւլիքանէ մուայէնամէթ իշուն պիր սէնէլիք օլարադ միապայեա օլունաճադը իլան օլունան սիպիր եադընէն իշպու հաղիրանը եերմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնի պիլ միւնադասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինանէն վէ իրթէսի կիւնի եիւզատ պէշ թէնդիլի գարարլարը-բրլմիշ օլուշ իթասընա թալիպ օլանլարը մադամ Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարէրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Հաղիրան, 1889 542
Նօ· 33 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Ձիւնուտը ճէնապը միւլիքանէ մուայէնամէթ իշուն միապայեա օլունաճադ լահմին պէհէր քիլօսը աէօրթ ղուրուշ օթուզ փարայա թալիպի էօհանէսինէ օլուշ հաղիրանը եերմի պիրինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինանէն թալիպ օլանլարը մադամ Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարէրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Հաղիրան, 1889 543
Նօ· 34 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Ձէպէլը Լիսինանտա պուլունան ատաբիրի չահանէ իշուն միւնադասայա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵԼԻՆԱՑ
AU CROISSANT Ի Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ
94, Եիւքսէք Գալաբրբա, Վայվոտայի դիմաց, 94 24
Օ Գրուասան վաճառատունը, քաջալերելով հասարակութեան փոյթեռանդութենէն այցելելու հոմար իր ընդարձակ հաստատութիւնն, այս տարի բոլոր ջանք ի գործ դրած է, ամէնէն վայելուչ, ամէնէն հաստատ և ամէնէն գեղեցիկ հանդերձներն ունենալու համար։ Ամէնէն ժամանակ համար, ոճաձեւակ և դէնթիլ գերծած է որք արդէն ի ամէնէն աւելի նոր, պրուն և վայելուչ։ Ամէնէն հաստատի համար, մանաւոր կերպով փորձել տուած է կերպասներն և հանդերձներու պատրաստութեան յանձնած այն կարարներն որոց հաստատութիւնն երաշխաւորեալ է։ Ամէնէն վայելուչի համար, իր գործարաններուն մէջ գործածած է Բարիզի ամէնէն նորաձեւ վարպետները։
Աւարտի ի վաճառ հանուած հանդերձներուն մէկ պզտիկ ցանկը· Ֆրանկ
Ռրանէնոպ, Ռուպէի կերպասով, խնամեալ կարուածք, վայելուչ ձև .38
Գիժաւոր ճոխ բանալան, էյոդրա կարուածք և կարուածք .48
Ամիրալ զգեստ գուշ կամ շագանակագոյն, էյոդրա կարուածք 45, 50, 55
Ամիրալ զգեստ, ֆոլիէ պրէ-սէրէն, հաստատութիւնն երաշխաւորեալ 25, 30, 35
Գիժաւոր Բարբարա, զանազան տեսակ, վայելուչ, 25, 30, 40, 45.
Գիժաւոր բանդալանք սկսեալ 8 ֆրանքէն։
Պանթոբ և ձիպէ Ռուպէի կերպասով, վայելուչ կարուածք, 34

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 — Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթասուց համար։

31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիւք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոյս կրած վնասներն։

Հ. ՍԱՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ — Փռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գապու, Յօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ գրամատեարք, լիակատար ՊԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ՝ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Փռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ Փռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շրջենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Փռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Հայրապետ Թուրքիոյ

3,

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, — Վճարեալ վնասներն իբր 20,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Գալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամմոտայի Պանդային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՊԱՅՍԼԷԱՆ և ԸՆԿ.

186

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մ-ՐԻՍ-ՈՎ Ի ԲՈՒՆԻ ՖԻԼԻ ԿՈՆՏՈՒՐԸ.

Սատան, Տրագկան և Պաթուտ երթալք յառաջիկայ շաբաթ Անդրոսի որ յուլիս 26ին Մարսիլիայէն և յուլիս 30ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շաբաթ Ամերիկ որ պիտի մեկնի յուլիս 30ին։

Նաւագնացքի, ուղեորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՓԻ ԲԸՊՐԻ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւսէթ
Դամանի փողոց, Թիւ 14

6 0:

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի 1862

Սահմանեալ դրամագլուխն է 1,852,000 անգլիական ոսկի։

Ցիշեալ Ընկերութիւնն հրդեհէ պատահած վնասներու դէմ, թէ քաղաքին և թէ շրջակայ գիւղերու մէջ տուներ, կարասիներ, նաև այլ և այլ շէնքեր եւ ապրանքներ խիստ չափաւոր գինով կ'ապահովէ։

Սաորադրեալ Ընկերութենէ հրաման ունին եղած վնասներն անմիջապէս վճարել։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեան համար դիմել առ,

Թ. ՍՊԻՏԱԼՆԻ — Վ. Ֆ. ՃԻՆՃԼԻ
Գործակատար — Գործակալ

513 Գալաթիա, Հալաճեան խան, Թիւ 25 4—12

ՄԱՏԱԼԱ Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՅՈՒՆՈՅ Ա. Ա. ԱԼԼԷՆԻ ՄԱԶԵՐԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER)

Ներմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կանաչը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շատ մը անելանելի կընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մեկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մարմարագունած մազերը իրենց բնական գոյներն դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։

Դիւրակ չէ, և ամենեին դեղ մը չէ։ Եթէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, տուանց ուշանալու շիշ մը տասցիր ՊԷԼԼ Ա. Ա. ԱԼԼԷՆԻ Հանաշխարհային Հաչէ Նորոգուչին։ (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը գտնուած է (114 and 116, Southampton Row). Կոնդակս Խարիզ ու Լիսու Եօրք։ Կարճառուի ամէն սարիրիշներու, անոյշ խոնաշգործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի Ֆ. և Ն. Ֆանչիր եղբարց Բրիտանական դեղատան 453 Մեծ փողոց Բերա, Իսմիտ Քարաուանա, Գալաթիա, Եվրոպայ Քարաւան՝ 95 և 97. Բիւրիւքեան Արարաբ քով 77 Իմին Խօնիա—, 51 Ալիկ ճամի և 163 Մեծ փողոց Բերայի, և Գլատանի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։ 61

ԹԱՐԻՄԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. — Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆ. 36,699,959,12.
Ա. Կրպակութիւն ապահովիալ դրամարաց » 408,448,921 55.
Ապահովագրել տուող անձինք մասնաւոր պարագային մէջ տարեկան բաժինները % 2ն չան կ'ունենան։
Ապահովագրեալ տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամով ուրախանալի մնացեր։ 41 Վ % չան կ'ունենան։

ԽԱՐԻՄԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մասնաւոր պարագային մէջ. Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 268 ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտքը) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. առնէ զայն, պիտի մնայ ցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298.30 ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Մանկանց օժտ համար ապահովագրելոց շահուց մասն եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 34.12 % և 41 % ։ Ամբողջ ապահովագրեալ 1000 ֆրանքին վրայ, 415 ֆրանքի շահաբաժին ստացած են վերջին բաշխումն։

Ջնջին մը անելի մը միջոցաւ, կարելի է երբ խաւարել նաեւ վճարուած գումարն, եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գլխ. Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԵԼ ՊԱՆՏԻ։

Գրասենեակք, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէր, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան տեղապահն է Պ. Ս. ԱՏԼԼԷՐ 44

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

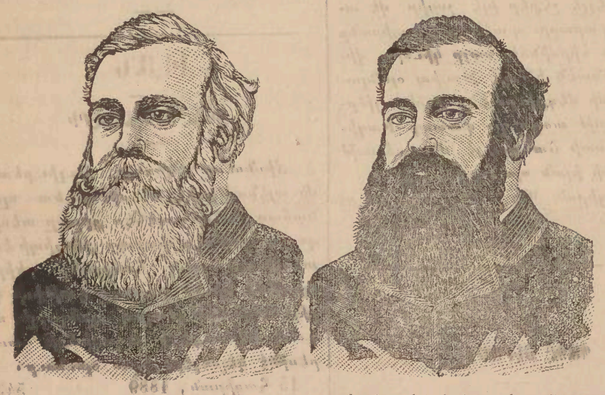

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյն մուտքելու համար մանր երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳԻՏՆԻ ԿԱՄ ԲՆՆԱՆ Գ. ՏԱՐՏԷԼ, Սուիս

Այս Նոր Ներկը բաղկացեալ է միայն արմատ երու և բուսոց նիւթէ։ Պարտակամ կարմիր, մազերն անմիջապէս կը փոխուին պարտաբերանի գոյնի մինչեւ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ ասոնք ներկի մը գրեթէ հինգ տարուան ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առատութիւնն է մազերուն ամենէն բարակն, եւ ամենէն սպիտակն ամենէն ուշագիր դիտողն ի գերն հանել։ Որ գաղտնի ներկ անելու, դիմաց կը մարէ, թեփ կ'անհետացնէ և նոր մազ մը կուտայ մազաթափ մարդոյն։ Անշաղութեամբ կարելի

ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Որուակը երերցնել գործածելի առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել պատուակի մը մէջ, յետոյ բարակ ոլորտի ստանալով մը կամ ոյժ հեղուկը մազերուն վրայ անցուցեալ զայն, ուրախ որ ամրոյի մազեր։ Քրջին Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չորանայ։ Բոլոր մազերը մէկ ջուլլայով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամ բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, զգոյն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածելը։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գոյնը լուալ գործածութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջին զէրքն և ձեռները լուալու է առ զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլխաւոր լուացքը է քիչ մը ալեղով, առա գլուխն բոլոր է ապ ներկն մէջ թեթեւակս թրջեալ սպունգ մը, և ուզուած գոյն ցանուցիչն յետոյ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾՈՒԹԻՒՆ ԶԳՈՒՇԱՒՈՒՆՔ.

Միակ կեդրոնատեղի ԼԻՄՈՒՆՏ Դ. ԲՐՈՒԱՆԱ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Նիշլիի Թրամուէյիցի, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 77

ՇՈՒՇ ՇՆԶԱՓԵԼԻՊԹԵԱՆ, "ՐՈՆՇԻՊԻՒ, ՀԱՐԲՈՒԹԻՒ, ՑՐՏՈՒԹԻՒՆ ԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԼՊԵԼՄԱՆ ՀԱՄԱՐ"

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.

TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԹՈՒՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով գործման այս գեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Բոուէլ կ'ստանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ թագուհւոյն Նէրվիլի թեթեւամտարանի վրայ, ի Ռուիք, Սկոտիա.

«Սիրելի պարոն. Բան որում կը նեղուիլ յամառ հազ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկնանգիստ անցուցեալ, վատ. կոմս Գարթնէս յանձնարարեց ինձ գործածել ձեր անգուգական բալասանն սիրեցեալ հոտիներով և կրնամ հաւատալ, ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց.

(Սար.) Վ. Լինդլի, Նեգրի թեղանթարկեն.

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտաքնաւոր դեղերու վաճառականաց քով, տիրը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՈՒԷԼԻ, 4, Ալտիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պոլսկարիոյ ներկայացուցչին քով

76 Մ. ԷՄՄԻՈՒՆԻ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ
Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյիցի, 95 և 97

DRAGÉES de Fer Rabuteau

Lauréat de l'Institut de France. — Prix de Thérapeutique.

L'Emploi en médecine du **Fer Rabuteau** est basé sur la science.

Les **Véritables Dragées de Fer Rabuteau** sont recommandées dans les cas de *Chlorose, Anémie, Pâles Couleurs, Pertes, Débilité, Epuisement, Convalescence, Faiblesse des Enfants, Appauvrissement* et *Altération du sang*, à la suite de fatigues, veilles et excès de toute nature. — Prendre 4 à 6 dragées par jour.

Ni Constipation, ni Diarrhée, Assimilation complète.

Elixir de Fer Rabuteau recommandé aux personnes qui ne peuvent pas avaler les dragées. — Un verre à liqueur aux repas.

Sirop de Fer Rabuteau, spécialement destiné aux enfants.

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger le **Véritable Fer Rabuteau CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

1239

ՓԱՅԹԻՆ ՏԱՏԱՍՊ ԻՄԻԷՐԻՆ

Ս. ԳՈՒԻՏՈՆԵԱՆ ՊԱՐ

կանանց ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՍԱԺԻՆ ստեղծ

Ամբ Ղալաթիոյ մասնաւոր մասնաւոր մասնաւոր